

Role dětského domova v přípravě mladých lidí na samostatný život

Tereza Veletová

Bakalářská práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza Veletová**
Osobní číslo: **H160499**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Role dětského domova v přípravě mladých lidí na samostatný život**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti výchovy a vzdělávání dětí z dětských domovů.
Příprava metodiky, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.
Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníků.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BREZINKA, Wolfgang. Filozofické základy výchovy. Praha: Zvon, 1996. ISBN 80-7113-169-5.

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1369-4.

MATOUŠEK, Oldřich. Ústavní péče. Vyd. 2. přeprac. a rozš. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-85850-76-1.

PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. Pedagogický slovník. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-772-8.

WEIKERT, Annegret. Výchova dítěte. Praha: Jan Vašut s.r.o., 2007. ISBN 978-80-7236-527.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Iva Staňková

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

27. listopadu 2018

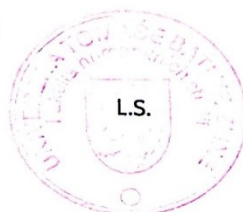
Termín odevzdání bakalářské práce:

26. dubna 2019

Ve Zlíně dne 27. listopadu 2018

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně .....18. 4. 2019.....

¹⁾ Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlášení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k větší výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá problematikou připravenosti při odchodu dětí z dětských domovů do samostatného života. Orientuje se na mladé lidi z dětských domovů, kteří se připravují na samostatný život. Zaměřuje se na způsoby, jakými jsou děti v dětských domovech vychovávány a připraveni na odchod, poté, co dovršily zletilosti anebo ukončily přípravu na povolání. Cílem bakalářské práce je zjistit, jestli jsou tito mladí lidé dostatečně připraveni na tento vstup do samostatného života. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je za pomoci odborných zdrojů a internetových zdrojů objasněna výchova, také co znamená náhradní výchova a její formy. Dále se zabývá ústavní výchovou a výchovnými školskými zařízeními. Také se zaměřuje na specifika pedagogické činnosti a vzdělávání dětí z dětských domovů. Praktická část navazuje na problematiku zpracovanou v teoretické části. Problematika byla zjišťována za pomoci dotazníků a za pomoci doplňujícího rozhovoru. Vychází z názoru mladých lidí z dětských domovů, na to, zda se cítí být připraveni na samostatný život a připraveni v určitých oblastech. Přínosem práce lze považovat objasnění situace připravenosti v dětských domovech ve Zlínském kraji.

Klíčová slova:

Dětský domov, výchova, náhradní výchova, ústavní výchova, vychovatelé, mládež, dítě, vzdělávání, připravenost na samostatný život, sebe-obslužnost, pracovní pozice, dotazník, rozhovor.

ABSTRACT

Bachelor thesis deals with the issue of children's preparedness for a separate life when they are leaving children's homes. It is focused on young people from children's homes, who are preparing for an independent life. It examines ways, in which children are brought up in children's homes and are ready to leave, when they reach age of majority or complete vocational training. The aim of the thesis is to determine if these young people are sufficiently prepared for this input to a separate life. This thesis is divided into a theoretical and practical part. The theoretical part clarifies meaning of education, alternative education and its forms. Furthermore, it deals with constitutional education and training schools. The theoretical part also focuses on the specifics of teaching activities and the education of children from children's homes. The practical part follows up on the issues of theoretical section. The issue was investigated by using questionnaires and additional conversation. It is based on the opinion of young people from children's homes and their preparedness for an independent life. The thesis brings a clarification of the situation in children's home in the Zlín region.

Keywords:

Children's home, education, alternative education, constitutional education, educators, youth, child, education, preparedness for an independent life, self-serve, work position, questionnaire, interview.

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala paní PhDr. Ivě Staňkové za cenné rady a pomoc, které mi při zpracování bakalářské práce poskytla.

Také děkuji své rodině a svým nejbližším za podporu při realizaci bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Tereza Veletová

OBSAH

ÚVOD	11
1 K TEORETICKÝM VÝCHODISKŮM A ZÁKLADNÍM POJMŮM	13
1.1 STAV ZKOUMANÉHO TÉMATU V LITERATUŘE DOMACÍ, ZAHRANIČNÍ A CIZOJAZYČNÉ	14
1.2 VZTAH TÉMATU K SOCIÁLNÍ PEDAGOGICE	16
1.3 K ZÁKLADNÍM POJMŮM.....	17
2 VÝCHOVA	19
2.1 NÁHRADNÍ VÝCHOVA	19
2.1.1 FORMY NÁHRADNÍ VÝCHOVY	20
2.1.2 HISTORIE FOREM NÁHRADNÍ VÝCHOVY	23
2.2 ÚSTAVNÍ VÝCHOVA	23
2.2.1 HISTORIE ÚSTAVNÍ VÝCHOVY	24
2.3 TYPY ÚSTAVNÍ PÉČE.....	24
2.3.1 DIAGNOSTICKÉ ÚSTAVY	25
2.3.2 VÝCHOVNÉ ÚSTAVY	25
2.3.3 DĚTSKÉ DOMOVY	26
2.3.4 DĚTSKÝ DOMOV SE ŠKOLOU	29
2.4 ŘÍDÍCÍ ČINITELÉ VÝCHOVY.....	29
2.4.1 PEDAGOGICKÝ PRACOVNÍK – VYCHOVATEL	29
3 VÝCHOVA A PŘÍPRAVA MLÁDEŽE NA BUDOUCÍ ŽIVOT	30
3.1 SPECIFIKA PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI V DĚTSKÉM DOMOVĚ.....	30
3.2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI	30
3.2.1 NADACE A ORGANIZACE ZA POMOC VZDĚLÁVÁNÍ	32
3.3 PŘÍPRAVA NA SAMOSTATNÝ ŽIVOT	33
3.3.1 NEJČASTĚJŠÍ PROBLÉMY	33
3.3.2 VÝCHOVA MIMO VYUČOVÁNÍ.....	33
3.3.3 ZÁJMOVÉ ČINNOSTI	34
3.3.4 SEBE-OBSLUŽNÉ ČINNOSTI	35
4 VYMEZENÍ VÝZKUMNÉHO PROBLÉMU A CÍLE VÝZKUMU	37
4.1 VÝZKUMNÝ PROBLÉM A CÍLE VÝZKUMU	37
4.2 DESIGN VÝZKUMU.....	38
4.3 VÝZKUMNÝ VZOREK.....	39
4.4 VÝZKUMNÉ OTÁZKY A HYPOTÉZY.....	40
4.5 POPIS SBĚRU DAT.....	41
5 ANALÝZA VÝZKUMNÝCH DAT	42
5.1 UNIVARIAČNÍ ANALÝZA.....	42
5.1.1 VYHODNOCENÍ DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJŮ O RESPONDENTECH	42
5.1.2 VYHODNOCENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK	44
5.2 BIVARIAČNÍ ANALÝZA.....	83

5.3	VYHODNOCENÍ ROZHOVORU.....	85
5.3.1	KATEGORIE Č. 1 POCITY PŘI ODCHODU Z DD.....	86
5.3.2	KATEGORIE Č. 2 VAZBY V DĚTSKÉM DOMOVĚ I MIMO NĚJ	86
5.3.3	KATEGORIE Č. 3 OBLAST RADY A POMOCI.....	87
5.3.4	KATEGORIE Č. 4 VOLNÝ ČAS.....	88
5.3.5	KATEGORIE Č. 5 SEBE-OBSLUŽNÉ AKTIVITY	89
5.3.6	KATEGORIE Č. 6 OBLAST FINANČNÍ GRAMOTNOSTI.....	89
5.3.7	KATEGORIE Č. 8 OBLAST PRACOVNÍ POZICE.....	90
6	SHRNUTÍ VÝZKUMU	92
7	DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	95
	INTERNETOVÉ ZDROJE.....	98

ÚVOD

Úvodem práce bychom chtěli zmínit, proč jsme si toto téma vybrali. Určitě z důvodu zájmu o mladé lidi, kteří vyrůstají v dětských domovech. Cílem bakalářské práce je zjistit, zda tito mladí lidé ve Zlínském kraji jsou dostatečně připraveni na samostatný život po odchodu ze zařízení. Tahle problematika je stále aktuální, protože do dětského domova přichází stále nové děti a mládež potřebující nahradit „domov“ a s tím spojenou výchovu, která souvisí právě se zmiňovanou přípravou na samostatný život.

V teoretické části budeme vycházet z mnoha zdrojů a také se snažit popsat vztah tématu k sociální pedagogice. Také si vymezíme základní pojmy jako dětský domov, mládež, vychovatel, ústavní výchova a další. Dále se budeme věnovat výchově, jako zastřešující kapitole celé teoretické části. Zajímat nás bude konkrétně náhradní výchova, kde si popíšeme příčiny pobytu mládeže v ústavním zařízení. Také si popíšeme formy náhradní výchovy. Následně se zaměříme na ústavní výchovu a její typy ústavní péče. Také si vymezíme řídicího činitele výchovy – sociálního pedagoga, konkrétně vychovatele. V druhé části teorie se budeme zaměřovat na výchovu a přípravu mládeže na budoucí život, kde nám teorie začne prolínat s empirickým výzkumem. Začneme popisovat specifika výchovné činnosti, výchovně vzdělávací činnosti a samotnou přípravu na budoucí život. V empirické části se chystáme zjistit, míru připravenosti, z pohledu mládeže.

Na úvod bychom chtěli dodat, i když víme, že důležití na přípravu a výchovu jsou řídicí činitelé výchovy, tak je na každém z nás, jestli máme snahu se posunout dál či zůstat stát.

Motto:

„Každý člověk se k cíli, dostane vlastní pílí“

(vlastní motto)

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 K TEORETICKÝM VÝCHODISKŮM A ZÁKLADNÍM POJMŮM

V úvodu této práce se zabýváme současným stavem tématu. Stejnými oblastmi se zabývají i mnozí autoři a to v domácí i zahraniční literatuře a popřípadě i cizojazyčné publikaci. Autoři popisují výsledky svých studií a právě jejich závěry slouží i jako podklad pro vypracování bakalářské práce.

V bakalářské práci uvádíme Wolfganga Brezinku, který napsal knihu *Filozofické základy výchovy*. V knize se zaměřujeme na výchovné cíle. Dále jsou použité definice pojmů z pedagogického slovníku od Průchy, Mareše a Walterové. V knize od pana Miroslava Chrásky, *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*, jsem použila informace k mému výzkumu, který je tvořen z velké části kvantitativně.

Také jsme se nechali inspirovat Jaroslavem Kaprem, kdy jsme si přečetli úryvek jeho recenze na knihu *Ústavní péče* od Oldřicha Matouška. Autor recenze také uvádí, že je to inspirující kniha a jako každá učebnice začíná vymezením pojmů a definicemi. V knize popisuje vývoj ústavní péče a to vývoj ústavů a pobytových zařízení (Kapr, 1997, s. 113-115).

Kapitola k teoretickým východiskům a základním pojmům i celková práce vychází z rešerše studované literatury, které jsou často podložené na bázi empirických výzkumů. Autoři vycházejí z různých technik a metod zjišťování informací při psaní svého díla a právě výběr z domácích, zahraničních i cizojazyčných výsledků výzkumu v této kapitole obsahuje první část kapitoly zabývající se teoretickými východisky a základními pojmy.

Téma bakalářské práce souvisí s pojmem sociální pedagogika. Dětské domovy, dětské domovy se školou, diagnostické ústavy a výchovné ústavy, jako instituce jsou institucemi, které spadají do ústavní výchovy. Souvisí s vychováváním dětí, které z různých sociálních důvodů byli svěřeni do náhradní péče. Následně dalším pojmem je sociální pracovník, který je taktéž spjatý se sociální pedagogikou. V souvislosti s tématem se jedná o vychovatele v dětských domovech, kteří se snaží připravit mládež na samostatný život a naučit je jak se o sebe postarat i při běžných činnostech a situacích. Druhá část kapitoly se zabývá hlouběji tímto tématem a popisuje vztah tématu k sociální pedagogice.

1.1 Stav zkoumaného tématu v literatuře domácí, zahraniční a cizojazyčné

Domácí literatura má spoustu autorů, kteří se daným tématem zabývají, či zmiňují i část z něho ve své publikaci.

Velice poutavou knihou a zaměřenou na naše téma bakalářské práce je kniha od Ondřeje Sekery. Jedná se o knihu z žánru naučné literatury. Kniha popisuje profesní činnosti vychovatelů ve vybraných zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy v České republice. Autor v knize identifikuje taktéž dětský domov a vychovatele v něm, kdy s tímto tématem se shoduje s naším. Zajímavé je, že Ondřej Sekera ve své podkapitole zmiňuje výzkum paní M. Valouchová, která ve svém šetření zjistila, že vychovatelé DD požadují především větší samostatnost rodinné skupiny v rámci DD, menší počet dětí ve skupině či větší zapojení dětí do chodu DD. Vychovatelům se jeví jako problematická oblast odchodu dětí z DD do náhradních rodin, pracovní uplatnění těchto dětí na trhu práce a získávání ubytování pro klienty opouštějících dětský domov. Jako pozitivum je vnímaná skutečnost, že většina dětí opouštějících dětský domov z něj odhází na vyšší úrovni, tzn. odnášející si výuční list nebo maturitní vysvědčení (Sekera, 2009, s. 24). V bakalářské práci se zaměříme na výzkumnou část, kde zjišťujeme, jestli mládež je připravena po stránce hledání pracovních příležitostí a finanční gramotnosti, např. jak si i představují bydlení po odchodu z dětského domova atd. V bakalářské práci je zmíněn i Zdeněk Matějček v kontextu vzdělávání. Podle Zdeňka Matějčka je důležité naučit děti zodpovědnosti za své činy. Další autor, který je také spjatý s tématem bakalářské práce, sice v širším pojetí, je Lumír Ries. Lumír Ries a jeho dílo *Člověk a výchova k humanizaci školy a edukaci*, je právě výchovou spjatá s tématem. Jak myslím, výchova je nejdůležitější a jedno jestli je to celkově člověk, dítě nebo mládež z dětského domova nebo dítě z fungující rodiny, i když se jedná o výchovu k humanizaci školy. Autor v tomto díle se odvolává na tradici chápání duchovní podstaty člověka, domýšlí ji v kontextu dnešní situovanosti a vyvozuje závěry pro výchovu a vzdělávání, školu a učitele, podmínky osobnostního růstu člověka. Naději vidíme v některých alternativních školských/pedagogických trendech (Ries, 2008, s. 45). Důležité je zmínit, že pro děti z dětských domovů je důležité vzdělávání jako k edukaci samé nebo v humanitě (lidství). Co lze rozumět humanitou vzhledem k edukaci? Podle myslitele Alberta Schweitzera spočívá humanita v tom, že člověk není nikdy obětován cíli (Reis, 2008, s. 46). U Ericha Fromma lze plné lidství pochopit prostřednictvím jeho pojetí umění být, tj. života, v němž má převahu modus být nad modem mít, a jeho pojetí umění lásky. Dále jsou popisováni další

myslitelé. Právě studie představují hluboké filozofické poselství významných světových myslitelů, autorem originálně transponované do výchovy a pedagogiky. (Reis, 2008, s. 47)

Zahraniční literatura má taktéž široký rozsah výběru, spjaté s tímto tématem. Mezi nejdůležitější pojmy v bakalářské práci je řazen pojem výchova. Právě výchovou se všeobecně zabývá Wolfgang Brezinka v knížce *Filozofické základy výchovy*, která byla přeložena Ivanem Ozarčukem. Téměř ze začátku knihy nás upoutal citát, který pasuje i k danému tématu, zní: *Mějme tedy, pokud jde o budoucnost, onu blahodárnou obavu, která vede k bdělosti a k boji, a ne onen druh změkčilé a nečinné hrůzy, která oslabuje a vyčerpává srdce.* (Tocqueville, 1992, s. 227) V knize je uvedené: *Výchova je tedy pokus o ovlivnění, jímž chceme dosáhnout zlepšení, zdokonalení či zhodnocení osobnosti vychovávaného.* (Brezinka, 1996, s. 13). Téma Bakalářské práce je s touto definicí taktéž spjatá, z důvodu vychovávaného jedince v DD, výchova je platná jak pro dítě v DD nebo dítě, které vyrůstá ve funkční rodině nebo v náhradní rodinné péči, či v jiné ústavní výchově. Výchovné úkony, stejně jako výchovné instituce, jsou prostředky – i když ne vždycky vhodné - k dosažení tohoto účelu. Vznikají jen proto, že jsme si stanovili účely, že sledujeme výchovné cíle. Výchovné cíle musíme mít dříve, než začneme vychovávat. Kdo vychovává, musí především vědět, k čemu chce nebo má vychovávat. Teprve potom má smysl hledat metody, s jejichž pomocí by se snad dalo cíle dosáhnout. (Brezinka, 1996, s. 13). Jak jsme zmínili, výchova je důležitý pojem, je taktéž důležitý proces pro dítě, či mládež v dětském domově tzv. být vychován po více stránkách, aby dospělý jedinec, který při odchodu z DD by byl schopný se o sebe postarat a řádně vést svůj budoucí samostatný život. Ten jedinec, který je vychováván musí být řádně připraven na život mimo dětský domov. Přípravenost popisuje Martina Gottwaldová a kol. v metodické příručce: *Dlouhodobá příprava dětí s nařízenou ústavní výchovou na vstup do samostatného života.* Kde například popisuje běžné problémové oblasti mládeže, při odchodu z dětského domova.

1.2 Vztah tématu k sociální pedagogice

Vztah tématu role dětského domova v přípravě mladých lidí na samostatný život k sociální pedagogice, začíná úzce souviset tehdy, když dítě je odebráno z rodiny z důvodů patologických jevů, či svěřeno do ústavní péče a to konkrétně dětského domova, i z jiných důvodů. Před nařízením ústavní výchovy je soud povinen zkoumat, zda výchovu dítěte nelze zajistit náhradní rodinnou péčí nebo rodinnou péčí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které mají přednost před výchovou ústavní. (otevrenabudoucnost, © 2013) Tehdy se rozhodne, jestli dítě je svěřeno do dětského domova.

Dítě v dětském domově je vychovávané vychovateli, kteří se podle norem a pravidel o ně starají. Přípravují je po stránce sociální, pomáhají jim ve vzdělávání, společenského soužití. Učí je také finanční gramotnosti. V určitý okamžik, v dané situaci se můžou stát i poradci. Dovedou efektivně působit při různých situacích a událostech, při kterých je mládež vystavována.

Mládež je vychovávána k připravenosti po různých stránkách, mezi které patří zapojení se do běžných denních úkonů, umět se připravit na další den, uklízet, prát si prádlo, žehlit a také si uvařit jídlo. Přípravují se, jak zacházet s penězi, po té co je dostanou (kapesné). Nebo jak vycházet s ostatními lidmi či vrstevníky. Mít úctu a uznávat autoritu.

Nejdůležitějším spojením s daným tématem a sociální pedagogikou je právě výchova, se kterou souvisí připravenost toho mladistvého na samostatný život po odchodu z něj. Důležité je aby se tato výchova dostala všem dětem do všech dětských domovů.

1.3 K základním pojmům

Dětský domov je školské internátní zařízení pro výkon ústavní výchovy mládeže. Zajišťuje výchovnou, hmotnou a sociální péči mládeži s normálním duševním vývojem, která ze závažných důvodů nemůže být vychovávána ve vlastní rodině a nemůže být osvojena nebo umístěna v jiné formě náhradní rodinné péče. Pečuje o mládež od 3 do 18 let, ev. Do ukončení přípravy na povolání => *zařízení ústavní a ochranné výchovy* (Průcha, Walterová, Mareš 2013, s. 49).

Ústavní výchova a výchova je náhradní výchovné prostředí, které se poskytuje dětem, kterým nelze zajistit z různých důvodů náhradní rodinná péče. Jedná se o děti, které se narodily v rodině, kde výchova dítěte selhala. Výchova je proces záměrného působení na osobnost člověka s cílem dosáhnout pozitivních změn v jejím vývoji, Různá pojetí výchovy byla ovlivněna sociokulturními podmínkami, odlišnými koncepcemi pojetí člověka, akcentací jednotlivých stránek výchovného procesu (Průcha, Walterová, Mareš 2013, s. 345).

Vychovatel je pedagogický pracovník působící ve školách a školských zařízeních ústavní a ochranné výchovy a v oblasti výchovy mimo vyučování (Průcha, Walterová, Mareš 2013 s. 347).

Pedagogický pracovník, rozumíme tu osobu, která má odbornou a pedagogickou způsobilost, také vychovatele ve školských zařízeních (Průcha, Walterová, Mareš 2013 s. 160).

Mládež je sociální skupina tvořená lidmi, ve věku přibližně od 15 do 25 let, kteří již ve společnosti neplní role dětí, avšak společnost jim ještě nepřiznává role dospělých. Má charakteristický způsob chování a myšlení, jiný systém vzorů, norem a hodnot. Každá generace mládeže reprodukuje některé kulturní hodnoty dané společnosti, jiné odmítá a vytváří hodnoty nové. Proto vzniká v průběhu socializace mládeže určité napětí, vyvolané její větší schopností prosazovat nové věci, ale menší ochotou společnosti tyto změny připustit. Z pedagogického hlediska je účast mládeže na vzdělávání a dalším vzdělávání důležitým faktorem rozvoje lidských zdrojů, vzdělanosti a ekonomického potenciálu zemí. Proto je jedním ze sledovaných indikátorů vzdělávání (Průcha, Walterová, Mareš 2013, s. 157).

Finanční gramotnost je finanční znalost a inteligence. Popisuje se jako schopnost jedince být rozumný ohledně peněz a při manipulaci s penězi, včetně toho zvládat každodenní zacházení s penězi a dělat správné rozhodnutí k uspokojení svých potřeb (Dvořáková, Smrčka 2011, s. 14).

Další pojem, který se často vyskytuje v bakalářské práci, je sebe-obslužnost. **Sebe-obslužnost** lze definovat, jako pracovní činnost, kterou jedinec provádí pro své účely. Mládež v DD se učí

domácím pracím, které je učí se o sebe samé postarat v budoucnu. Umět si uvařit, vyprat, vyžehlit a uklízet po sobě.

Pracovní pozice je místo, na němž zaměstnanec vykonává práci v rozsahu stanovené pracovní náplně. Pracovní pozice je dána vymezením konkrétní role zaměstnance (bezplatnapravniporadna, © 2009-2019).

V poslední řadě dodávám pojem vzdělávání, které je k danému tématu hodně důležité. **Vzdělávání** vnímáme jako hodně široký pojem. K danému tématu lze hovořit o vzdělávání dětí a mládeže ve školských zařízeních a také vzdělávání dětí a mládeže přímo v dětském domově ve výchovných oblastech. Učení se všeho toho, co jim bude prospěšné pro samostatný život po odchodu z DD.

2 VÝCHOVA

Druhá teoretická část bakalářské práce je zaměřena na celkové téma výchova, kde se také zabýváme náhradní výchovou a ústavní výchovou.

Myslíme si, že výchova jako taková by se neměla v základních principech lišit v žádném výchovném prostředí. Jakožto ve fungující rodině, tak ani v náhradní výchově. Náhradní výchově, kde by měly platit výchovné a vzdělávací priority. Platit by měly stejně pro vychovávání dětí v dětském domově i v jiných zařízení či náhradní rodinné péči. Důležité je znát ve výchově priority.

Adriana Sychrová (2015, s. 15) zmiňuje ve své knize tyto priority, například základní pedagogickou prioritou je vytváření pozitivních sociálních vztahů mezi vychovateli a dítětem. I v dětských domovech potřebují děti, aby si vychovatelky nebo vychovatelé vytvářeli, jak na začátku, tak i průběžně pozitivní vztah s každým dítětem. Další takovou prioritou je výchova k samostatnosti a odpovědnosti dítěte. Vychovatelé by se měli snažit rozvíjet kompetence dítěte a právě s tím je spojen kognitivní rozvoj a další možné dovednosti důležité pro začlenění dítěte do budoucího života po odchodu z dětského domova (Sychrová, 2015, s. 15). Tyto priority se domníváme, že jsou zcela nejdůležitějšími pro výchovu dítěte.

2.1 Náhradní výchova

Od vysvětlení principů výchovy se přesouváme k náhradní výchově, kdy je nezbytné si vysvětlit, co je náhradní výchova a její příčiny.

Náhradní výchova se navrhuje v případě, že dítě nemůže vyrůstat ve své vlastní rodině, je třeba řešit jeho situaci umístěním do náhradní výchovné péče a neoptimálnějším řešením je pak náhradní rodinná výchova, která má vždy přednost před výchovou ústavní.

Příčiny, proč se děti dostávají do zařízení náhradní výchovné péče, bývají velmi známé. Jednou takovou příčinou je **nezvládnutí výchovy** vlastních dětí, nebo také rodiče **zanedbávají výchovu** svých dětí. Horší příčinou je **také psychické nebo fyzické týrání**, či **sexuální zneužívání**. Dále **alkoholismus** rodičů i **problémy rodičů s přestupky proti zákonu a trestní činností**. Příčinou se stávají i **sociálně slabé rodiny**. Sociálně slabou rodinou se může stát rodina tehdy, kdy jeden z rodičů se stává nezaměstnanými, případně oba dva rodiče jsou nezaměstnaní. Také když se rodina

dostane do **špatné finanční situace**. Mnohdy se sem řadí i **nízká vzdělanost rodičů** (knihovnanrp, © 2013)

Náhradní výchova je uskutečňována formou náhradní rodinné péče a ústavní péče. Náhradní rodinná péče znamená, že jiné osoby, než rodiče, pečují o děti. Dále osvojení neboli adopce, pěstounská péče, pěstounská péče na přechodnou dobu a poručnictví. NRP také znamená péči o dítě, které je vychováváno jinými osobami než biologickými rodiči v prostředí, které se nejvíce podobá životu v přirozené rodině.

Ústavní péče je zařízení pro děti, které vyžadují okamžitou pomoc. Zařízení, které takovou péči poskytují, jsou kojenecké ústavy, dětské domovy pro děti do tří let věku, dětská centra, diagnostické ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy a také domovy pro osoby se zdravotním postižením. (adopce, © 2010)

2.1.1 Formy náhradní výchovy

V kapitole formy náhradní výchovy, které spadají pod náhradní výchovu, jsou určité formy vysvětlené. Formy náhradní výchovy jsou upravené zákonem č. 89/2012 Sb., *zákon občanský zákoník*.

Svěření dítěte do péče jiné fyzické osoby než rodiče.

Je upraveno zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 953–957.

Svěření dítěte do péče jiné osoby bývá využíváno v případě, že se najde v okruhu dítěte někdo z jeho příbuzných či osob dítěti blízkých, kdo je schopen a má zájem se dítěte ujmout. Soud v těchto případech vymezí rozsah práv a povinností pečujících osob vůči dítěti (jinak se přiměřeně použijí ustanovení o pěstounství). Soud také stanoví rodičům dítěte rozsah výživného. Pečující osoby mají právo s výživným pro dítě hospodařit v souladu s jeho zájmy a potřebami. Svěření dítěte do péče jiné osoby není spojeno s nárokem na dávky pěstounské péče ani žádné jiné k tomu určené speciální dávky. Pokud není možné rodičům stanovit vyživovací povinnost, nelze dítě do této formy péče svěřit (zakonyprolidí, © 2010-2019).

Pěstounská péče.

Je upravena zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 958–970, a zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, § 47.

Pěstounská péče je forma náhradní rodinné péče, při které pěstoun o dítě osobně pečuje a je zodpovědný za jeho výchovu. Z právního hlediska ale mezi pěstounem a dítětem nevzniká takový poměr, jaký je mezi rodiči a dítětem, tak jak je tomu v případě osvojení. Pěstoun má právo zastupovat dítě a spravovat jeho záležitosti jen v běžných věcech a nemá k dítěti vyživovací povinnost. K výkonu mimořádných záležitostí (např. vyřízení cestovního dokladu) musí požádat o souhlas zákonného zástupce dítěte (zpravidla biologického rodiče dítěte), případně soud.

O pěstounské péči soud rozhoduje na dobu, po kterou trvá překážka bránící biologickým rodičům dítěte v osobní péči o ně. Jedná se o institut, který by měl dítěti pomoci překlenout dlouhodobější složité období v životě, kdy jeho vlastní rodina nemůže plnit svou základní úlohu. Některé děti pobývají v péči pěstounů několik let, jiné v této formě péče zůstávají až do své zletilosti.

Děti svěřené do pěstounské péče zpravidla znají své biologické rodiče. Pěstouni mají povinnost udržovat, rozvíjet a prohlubovat sounáležitost dítěte s jeho biologickými rodiči, dalšími příbuznými a osobami blízkými dítěti. Pěstouni mají také povinnost umožnit styk rodičů s dítětem, ale také se může stát, že soud stanoví jinak. Jde o státem podporovanou formu náhradní rodinné péče. Dávky pěstounské péče by měly zajišťovat základní hmotné zabezpečení dítěte a zároveň zohledňovat náročnost této péče poskytováním odměny pěstouna.

Pěstounská péče vzniká rozhodnutím soudu a jedině soud může také rozhodnout o jejím zrušení (zakonyprolidi, © 2010-2019).

Poručenství.

Je upraveno zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 928–942.

Poručníka ustanoví soud dítěti, jestliže tu není žádný z rodičů, který má a vůči svému dítěti vykonává rodičovskou odpovědnost v plném rozsahu (rodiče dítěte zemřeli, byli zbaveni rodičovské zodpovědnosti, výkon jejich rodičovské zodpovědnosti byl pozastaven nebo jim byla omezena svéprávnost). Poručník má vůči dítěti zásadně všechny povinnosti a práva jako rodič, ale nemá k dítěti vyživovací povinnost. Mezi poručníkem a dítětem ze zákona nevzniká takový poměr, jaký je mezi rodiči a dítětem. Výkon funkce poručníka je pod pravidelným dohledem soudu, a to nejen ohledně správy majetku dítěte, ale i ohledně jeho osobních záležitostí. Poručník podává soudu zprávy o poručenci zpravidla v ročních intervalech (zakonyprolidi, © 2010-2019).

Osvojení neboli adopce.

Je upraveno zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 794–854.

Mezi osvojiteli a dítětem vznikají z hlediska práva stejné příbuzenské vztahy jako mezi rodiči a dětmi, příbuzenské vztahy dítěte s původní rodinou rozhodnutím soudu o osvojení zanikají. Osvojitelé jsou zapsáni v rodném listu dítěte na místě jeho rodičů a stávají se zákonnými zástupci dítěte s veškerou rodičovskou odpovědností. Dítě získává příjmení osvojitelů. Osvojení nelze zrušit po uplynutí tří let od rozhodnutí soudu o osvojení (nebylo-li osvojení v rozporu se zákonem).

Osvojitelé mají ze zákona povinnost informovat osvojené dítě o skutečnosti osvojení, jakmile se to bude jevit vhodné, nejpozději však do zahájení školní docházky.

Péče o dítě v osvojitelských rodinách nepodléhá ze strany státních institucí žádnému zvláštnímu dozoru. V případě zájmu či potřeby mohou rodiny využívat podporu nestátních organizací, které se této oblasti věnují, nebo se obrátit na oddělení sociálně-právní ochrany dětí obcí s rozšířenou působností (zakonyprolidí, © 2010-2019).

Pěstounská péče na přechodnou dobu.

Je upravena zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, § 27a), a zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 958 odst. 3.

Jedná se o dočasné řešení situace dítěte v krizovém období jeho života. V pěstounské péči na přechodnou dobu může být dítě umístěno max. 1 rok. Účelem pěstounské péče na přechodnou dobu je zejména poskytnout rodičům dítěte čas, aby si mohli upravit své poměry tak, aby byli znovu schopni převzít dítě do své péče, nebo se pro dítě našla jiná vhodná stabilní náhradní rodina (náhradní rodina, © 1994).

Dále do forem náhradní výchovy je také zařazena ústavní výchova. Ústavní výchova zde rozepsaná není z důvodu, že má svoji samostatnou kapitolu, kde je podrobněji popsána. Postupně se snažíme v bakalářské práci přiblížit dětskému domovu, a vysvětlit si postupnost těchto pojmů.

Ústavní výchova, Viz. Kapitola 2.2.

2.1.2 Historie forem náhradní výchovy

Další podkapitolou je stručný, opakuji stručný historický vývoj, který je zapotřebí zmínit.

Traduje se, že historie je učitelkou života, ale v péči o nechtěné či jinak postižené děti je spíše zrcadlem života dávných kultur i nedávných politických peripetií. Například už v dávných letech, se zachoval v Chammurapiho zákoníku trest za usmrcení potomka. Poměrně radikální ochranu dětí zavedli namátkou staří Egypťané, kteří k životu či smrti neměli v rámci svých možností lehkomyšlný vztah (Gabriel, 2008, s. 10).

Právě První republika přála v rozvoji osvojení i péče pěstounské. Dětské domovy té doby nebyly koncipovány jako zařízení pro trvalý pobyt dětí, ale spíše jako domovy záchytné a diagnostické. Po krátkém pobytu z nich děti odcházely do osvojení, péče pěstounské, eventuálně do zařízení pro „mládež úchylnou“. Domovy byly koncipovány pro malé skupiny dětí, ne více než dvacet. Mimo to existovaly sirotčince s delším pobytem dítek. Na ně byl napojen první z typů pěstounské péče, tzv. pěstounská péče nalezenecká (Gabriel, 2008, s. 14).

2.2 Ústavní výchova

V současnosti existují, podle Zákona 109/2002 Sb., čtyři typy zařízení pro výkon ústavní výchovy, které můžeme do značné míry považovat za propojené a spolupracující. Konkrétně se jedná o diagnostikované ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou a výchovné ústavy. Dnes může být ústavní i ochranná výchova uložena osobám mladším 18 let, výjimečně může být prodloužena do devatenáctého roku věku. O umístění dítěte do ústavní péče rozhoduje soud (Sekera, 2009, s. 16).

Jedním z mnoha rizik ústavní výchovy je takové základní, a to ztráta soukromí. Ztráta soukromí je pravidelnou daní za pobyt v ústavu. Dnes v dětských domovech existují „rodinné“ skupiny. U dětí je toto riziko tím eliminováno (Matoušek, 1999, s. 122). Podle zákona 109/2002 Sb., je „rodinná“ skupina základní organizační jednotkou v dětském domově i v dětském domově se školou. V „rodinné“ skupině může být nejméně šest dětí a nejvíce osm. Když porovnáme DD a dětský domov se školou, tak v dětském domově se školou, může být nejméně pět dětí a nejvíce osm. V „rodinných“ skupinkách jsou děti a mládež různého věku a pohlaví. Jakmile jsou do DD zařazeni sourozenci, jsou zpravidla umístěny k sobě. Může se udělat výjimka zejména z výchovných důvodů (zakonyprolidi, © 2010-2019).

Ústavní výchovu zabezpečuje resort školství, zdravotnictví a sociálních věcí. Vzhledem k mému tématu se práce zaměřuje na dětský domov.

2.2.1 Historie ústavní výchovy

V této kapitole se uvádí stručný historický vývoj ústavní výchovy. Historie v časovém rozmezí od antiky po rok 1949.

O ústavní výchově se z antiky nedochovaly žádné zprávy o zařízeních pro chudé, sirotky, či hendikepované. Nepodařené, nechtěné děti zabíjely. Pokud je někdo našel, mohl je prohlásit za potomka či otroka. Dospělé lidi, různě hendikepované nebo nemocné, antika tolerovala podobně jako středověk (Matoušek, 1999, s. 26).

Vývoj ústavů sledujeme už od středověku, kdy byla ústavní zařízení spravována církví a nebyla nijak specializovaná. V našich podmínkách vznikají specializované ústavy v druhé polovině 19. století. Teprve v padesátých letech dvacátého století byla založena jednotná síť ústavů pro děti a mládež. Co se týče vybraných způsobů fungování ústavů, Matoušek a Kroftová (2003, s. 155) nabízejí faktory ovlivňující tehdejší práci zařízení. Především se jednalo o velkou rozmanitost problémů svěřenců, jiná byla organizace skupin a jejich velikost. Většinou se jednalo o zařízení směřující k pracovním činnostem (Matoušek a Kroftová, 2003, s. 155)

Do druhé světové války poskytoval personál svěřencům určitou péči také po propuštění ze zařízení (Sekera, 2009, s. 16).

Za předchůdce dětských domovů jsou považovány sirotčince a útulky, později spolkové ústavy. Zprvu se jednalo o zřizovatele z oblasti charity, později byly zakládány obcemi. O dětských domovech můžeme začít hovořit přibližně kolem první světové války, kdy zařízení vstoupila do správy okresní péče o mládež. Postupně se začala budovat síť okresních dětských domovů. V roce 1949 dochází k přelomu v ústavní výchově. Kromě lepšího materiálního vybavení zařízení se zlepšily také sociální a personální podmínky (Sekera, 2009, s. 23).

2.3 Typy ústavní péče

Ve vztahu školství a sociální oblasti se zaměříme na ústavní výchovu, konkrétně na typy ústavní výchovy. Typy rozlišujeme podle zákona. Jedná se o zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy. Na základě tohoto zákona se poskytuje péče o děti zpravidla od tří let do

osmnácti let. Zákon popisuje čtyři zařízení ústavní péče. Ústavní výchova se realizuje v zařízeních MŠMT (msmt ©, 2013-2019). Jak už bylo v kapitole Ústavní výchova zmíněné, tak umístěním do zařízení je nutné pravomocné soudní rozhodnutí. Soud rozhoduje, do jakého zařízení se dítě umístí.

Rozlišujeme diagnostické ústavy, výchovné ústavy. Dále dětské domovy se školou a dětské domovy, které jsou pro tuto práci stěžejní.

2.3.1 Diagnostické ústavy

V první řadě je důležité zmínit, co je vůbec diagnostický ústav a výchovný ústav. Poté se práce zaměřuje na DD a DDŠ. Tato podkapitola je popsána podle zákona *109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy*.

Diagnostický ústav přijímá děti s nařízeným předběžným opatřením, nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou; děti s uloženou ochrannou výchovou také na základě výsledků komplexního vyšetření, zdravotního stavu dětí a volné kapacity jednotlivých zařízení umísťuje do dětských domovů se školou nebo výchovných ústavů (zakonyprolidí, © 2010-2019).

Dále můžeme zmínit, že Diagnostické ústavy plní podle potřeb dítěte úkoly:

- Diagnostické (vyšetření dítěte),
- Vzdělávací (realizují se specifické vzdělávací potřeby),
- Terapeutické (směřují k nápravě poruch v sociálních vztazích a chování dítěte),
- Výchovné a sociální (vztahující se k osobnosti dítěte, k rodinné situaci, OSPOD),
- Organizační (souvisí s umístěním dětí do zařízení),
- Koordinační.(směřující k prohloubení a sjednocení odborných postupů ostatních zařízení v rámci územního obvodu diagnostického ústavu), (zakonyprolidí, © 2010-2019).

2.3.2 Výchovné ústavy

Jak už je zmíněné v předešlé podkapitole, v této části popisujeme výchovné ústavy. Tato podkapitola je taktéž popsána podle zákona *109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy*.

Zákon popisuje, že výchovný ústav pečuje o děti starších patnácti let, konkrétně se závažnými poruchami chování. Jedná se o děti, kterým byla nařízená ústavní anebo ochranná výchova. Také sem lze umístit i dítě, které je starší dvanácti let, pokud má uloženou ochrannou výchovu a jeho

poruchy chování jsou tak závažné, že nemůže být umístěn do dětského domova se školou. V dalším případě i výjimečně, zvláště u závažných poruch chování, lze dítě umístit do výchovného ústavu s nařízenou ústavní výchovou, pokud je starší dvanácti let. Výchovný ústav, taktéž jak diagnostický nebo i dětský domov, ve vztahu k dítěti, plní zejména úkoly výchovné, vzdělávací a sociální (zakonyprolidí, © 2010-2019).

Podle zákona 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy, „výchovné ústavy se zřizují odděleně pro děti:

- s nařízenou ústavní výchovou,
- s uloženou ochrannou výchovou,
- které jsou nezletilými matkami, a pro jejich děti, nebo
- které vyžadují výchovně léčebnou péči, popřípadě se ve výchovném ústavu pro tyto děti zřizují oddělené výchovné skupiny (zakonyprolidí, © 2010-2019).“

2.3.3 Dětské domovy

Dalším typ ústavní péče je dětský domov, který je v této podkapitole široce popsán. Dětský domov, jak už bylo zmíněné je stěžením této práce. Jelikož se v praktické části zaměřuji na dětské domovy ve Zlínském, tak proto vybrané dětské domovy v této části jsou popsáné.

Důležité je zmínit, že dětský domov zajišťuje výchovně vzdělávací a sociální péči dětem ve věku od tří do osmnácti, respektive devatenácti let s nařízenou ústavní výchovou (Sekera, 2009, s. 23).

Účelem dětského domova je zajišťovat péči o děti s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování. Tyto děti se vzdělávají ve školách, které nejsou součástí dětského domova. Důležité je vědět, že dětský domov pečuje o děti podle jejich individuálních potřeb. Do dětského domova jsou děti umísťovány zpravidla od tří do osmnácti let (zakonyprolidí, © 2010-2019). Víme, že pokud mladistvý studuje, může v dětském domově zůstat i do dvaceti-šesti let. Zařízení nabízí možnost péče dětem a jejich nezletilým matkám.

Většinou jsou do těchto zařízení umísťovány děti sociálně hendikepované, z rozpadlých rodin, popř. z rodin majících existenční problémy. Také jsou i děti, které ústavní péčí procházejí už od narození. Pro některé děti je už pobyt v porodnici začátkem ústavní péče, poté jsou umísťeny do kojeneckého ústavu a následně do dětského domova, péče končí až v dovršení dospělosti nebo po ukončení studia do 26 let. Děti mají často výchovné nebo osobnostní problémy (Matoušek, 1999, s. 63).

Jiřina Taxová (1967, s. 38-39) rozděluje příčiny zařazování dětí do dětských domovů na „objektivní“, mezi něž řadí např. úplné osíření dítěte, vážné onemocnění někoho z rodičů spojené s dlouhodobou hospitalizací, zajištění rodičů ve vazbě apod. Příčiny „výchovné“ pak vidí autorka v samostatných rodinách, které nejsou schopny dítěti zajistit správnou výchovu a často ani hmotnou péči (Taxová, 1967, s. 38-39).

Dětské domovy v současné době mají za úkol zajistit všestrannou výchovu, také sociální a materiální zabezpečení, usilovat o odstranění nedostatků v sociálním a osobnostním vývoji, socializovat dítě. Kromě toho, že by dětské domovy měly připravit dětem radostné dětství Jiřina Taxová (1967, s. 135-136) tvrdí, že *„Dětské domovy by měly dát svým svěřencům pocit bezpečí, ochrany a jistoty“* (Taxová 1967, s. 135-136). Švancar a Buriánová (1988, s. 161) tvrdí *„Dětské domovy nesou morálně před celou společností stejnou odpovědnost za výchovu nezletilých, jako za jiných okolností mají rodiče.“* (Švancar, Buriánová 1988, s. 161).

Jak už je zmíněné v bakalářské práci, „rodinná“ skupina je základní organizační jednotkou a součástí zařízení není škola, ale děti docházejí do různých škol nezávislých na dětském domově.

Na začátek se chceme zaměřit na **pozitiva a negativa** práce dětských domovů.

Jako největší problémy v práci dětských domovů vidí M. Vocilka obtíže při získávání ubytování a pracovního uplatnění pro svěřence s ukončenou ústavní výchovou, vymáhání ošetřovného, nedostatek finančních prostředků na provoz DD, nedostatky v legislativě (před přijetím Zákona 109/2002 Sb.), nárůst dětí s poruchami chování, pozdní umísťování dětí do DD, nezájem o spolupráci ze strany rodiny, velký počet dětí ve výchovné skupině (dnes již v dětských domovech existují tzv. „rodinné“ skupiny), nižší nebo neúplnou kvalifikaci pedagogů atd. (Vocilka 2000a, s. 32). Jako palčivé negativum je také vnímáno rozšiřující se kouření a drobné krádeže u dětí mladších 18 let (Sekera 2009, s. 24).

Ondřej Sekera popisuje, že naopak pozitivum práce dětských domovů považuje Česká školní inspekce z roku 2002/2003 *„aktivity ovlivňující výchovu a vzdělávání v těchto zařízeních, a to především účast na sportovních, kulturních a prázdninových akcích“* (Sekera 2009, s. 24). Vychovatelům se jeví jako problematická oblast odchodu dětí z DD do náhradních rodin, pracovní uplatnění těchto dětí na trhu práce a získávání ubytování pro klienty opouštějících dětský domov. Jako pozitivum je vnímaná skutečnost, že většina dětí opouštějících dětský domov, kdy z něj odchází na vyšší úrovni, tzn. odnášející si výuční list nebo maturitní vysvědčení (Sekera 2009, s. 24). V praktické části se také zaměřujeme na míru připravenosti dětí v oblasti pracovní pozice a další.

Na závěr této podkapitoly je k nahlédnutí tabulka, která ukazuje statistiku podle stavu vždy k 31. 10. Dětské domovy – výkony k 31. 10. 2018

Tabulka č. 1 Statistika – školské zařízení

Školské zařízení	2018/19		
	nejvyšší po- volený počet svěřenců	počet ro- dinných buněk	počet svěřenců k 31. 10. 2018 (x)
Dětský domov Zlín	16	2	16
Dětský domov Vizovice	16	2	14
Dětský domov, Základní škola a Praktická škola Valašské Klobouky	32	4	24
Dětský domov Kroměříž	24	3	22
Dětský domov Uherské Hradiště	24	3	21
Dětský domov Uherský Ostroh	30	4	29
Dětský domov Bojkovice	24	3	23
Dětský domov Valašské Meziříčí	24	3	21
Dětský domov a Základní škola Liptál	48	6	21
Dětský domov Zašová	24	3	14
Dětský domov a Základní škola Vizovice	16	2	16
Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Zlín	16	2	14
CELKEM	294	37	235

(zkola, © 2003-2019)

V tabulce si můžeme všimnout dětských domovů, které jsou pro náš výzkum výzkumným vzorkem. Jako je Dětský domov Zlín, Kroměříž, Uherské Hradiště, Uherský Ostroh, Bojkovice, Valašské Meziříčí. Podle statistiky můžeme vidět, že nejvíce svěřenců 31. 10. 2018 bylo nejvíce v dětském domově Uherský Ostroh.

2.3.4 Dětský domov se školou

Dětské domovy se školou jsou zařízení, kde jsou umístěny děti, které potřebují ústavní a ochrannou výchovu. Děti mají výraznější poruchy chování a zpravidla jsou ve věku základní školní docházky. Podstata tohoto zařízení je v tom, že děti splňují základní školní docházku ve škole, která je přímo v areálu DDS. Díky tomuhle opatření je nad dětmi dohled. Jakmile dítě pokračuje s výchovnými problémy, poté bývá přemístěno do výchovného ústavu.

2.4 Řídící činitelé výchovy

Řídící činitelé výchovy, můžeme uvést všeobecně, jak už rodiče, nebo učitele ve škole, různé pedagogiky, tak i vychovatele v dětských domovech. Vztahy mezi těmito řídicími činiteli je zejména shoda při používání výchovných prostředků, které působí při dosahování výchovných cílů.

Právě u dětí v dětských domovech, přechází tato zodpovědnost na instituci, pedagogické pracovníky. To však neznamená, že se přerušuje působnost rodiny k dítěti. Na rodinu a dítě je vždy pamatováno, i když je dítě svěřeno do ústavní výchovy vychovatelům (Vorlíček, 2005, s. 175).

2.4.1 Pedagogický pracovník – vychovatel

Jak už je zmíněno v kapitole „k základním pojmům“, v případě dětských domovů, je pedagogický pracovník vychovatelem, který musí mít odbornou a pedagogickou způsobilost.

Podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů je pedagogický pracovník (vychovatel) definován následovně: *Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně pedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu.* (zakonyprolidi, © 2010-2019).

3 VÝCHOVA A PŘÍPRAVA MLÁDEŽE NA BUDOUCÍ ŽIVOT

Ze začátku je důležité zmínit, že děti v dětských domovech vyrůstají odlišně než děti, které žijí v rodině.

Děti, které jsou umístěny do DD, mají většinou negativní a kolikrát ošklivé zkušenosti z vlastní rodiny. Děti je přenáší v sobě. V jakém prostředí a s jakým jednáním a s jakými skutečnostmi vyrůstaly děti v rodině, ovlivňuje jejich citění, myšlení a jednání. Děti vyrůstající v rodině a děti vyrůstající v dětském domově se v těchto oblastech můžou odlišovat (Vocilka 1999, s. 7).

3.1 Specifika pedagogické činnosti v dětském domově

V DD se uplatňují neformální výchovné a organizační činnosti, které přispívají k citovému, mravnímu a sociálnímu rozvoji.

Důležitou zásadou je, aby byly na děti kladené požadavky, které budou přiměřené jejich možnostem a budou odpovídat jejich potřebám a zájmům. Právě jejich dosavadní životní zkušenosti z vlastní rodiny je můžou hodně ovlivňovat. U dětí z takového prostředí, které se nazývá dysfunkční prostředí, je důležité počítat s výskytem negativních návyků, jednání a chování.

Nejtěžším obdobím dítěte po umístění do dětského domova je přizpůsobení se novému prostředí. Adaptační období dítěte se může projevat nedůvěřivostí k vychovatelům a dětí v DD a nepřiměřenému chování. Po citové stránce dítěte může očekávat střídání nálad, plačtivost, neklid a také agresivitu.

Důležité je, aby vychovatelé vzbuzovali důvěru, a aby si děti uvědomily, že dětský domov jim chce pomoci. Děti odloučení od rodiny vnímají nejčastěji jako trest a jsou rády, že můžou svoji rodinu navštěvovat po dohodě s dětským domovem. DD spolupracuje s rodinami a tím sleduje snahu o zlepšení výchovných podmínek a zájem o děti.

Zprvopočátku dětem dělá problém se zapojovat do sebe-obslužnosti a splňování různých činností a zejména plnění školních povinností. Tyto základní činnosti se děti učí splňovat, jako samozřejmost a povinnost pro ně důležité.(Vocilka 1999, s. 12).

3.2 Výchovně vzdělávací činnosti

Důležité je zmínit, že je vzdělávání nepostradatelné pro děti a mládež z dětských domovů. Hraje také velkou roli na jejich budoucí život po odchodu z DD. Děti mnohdy vzdělávání zastihují jinými aktivitami a většinou nemají správné názory na něj. Vzdělávání by mělo být pro děti a mládež hlavní prioritou dne. Čím větší vzdělání, tím lepší výběr povolání a tím lepší živobytí.

Děti se v dětském domově připravují do školy stejně jako v rodině. Většinou děti přijdou ze školy a s vychovatelkami se připravují na další školní den, popřípadě řeší s dětmi projekty či úkoly na další dny. Mládež, která do dětského domova přichází, se hůře aklimatizuje na povinnost plnit si úkoly, či připravovat se do školy. Jsou s tím spjaté neúspěchy mládeže ve škole. Děti, které přicházejí do DD v nižším věku, jsou schopny se lépe přizpůsobit povinnostem, které se od něho očekávají. Hovořit můžeme i o odpovědnosti. Odpovědnost se týká i všech povinností, které by dítě mělo splňovat.

Podle Matějčka (2007, s. 104) je důležité naučit děti odpovědnosti za své činy. Výchova k odpovědnosti se nedá dělat kázáním, tresty a strachem – ta má přinášet malému dítěti, školákovi, mladistvému vnitřní uspokojení, že jedná v souladu s vyšším řádem světa. Pamatujme přitom, že odpovědnost je celkový postoj k životu a že nejúčinnějším výchovným prostředkem v těchto případech je osobní příklad vychovatele.

Volba povolání je pro všechnu mládež těžká. Mládež, která přišla do DD právě v tom starším věku, mnohdy nemá ani vzory z vlastní rodiny. Rodiče jsou mnohdy nezaměstnaní a často i nevzdělaní. V dětském domově záleží hodně na působnost vychovatele, který se snaží mládež potlačit k dalšímu studiu a snaží jim poradit a vcítit se do jejich situace. Vychovatelé se zaměřují na rovinu osobního rozvoje, začleňování do společnosti, příprava na zaměstnání a na vstup do samostatného života. Také se s dětmi a mládeží připravují na další den do vyučování.

Dle předchozího textu, je zřejmé, že výchova a vzdělávání se uskutečňují v různých prostředích: *rodinné, školní, volnočasové, pracovní, lokální a skupinové prostředí.*

Stručné vysvětlení prostředí, podle M. Přadky (2004, s. 26-33):

školní prostředí je institucionalizovanou složkou výchovně vzdělávacího působení. **Lokálním prostředím** je myšleno vše kolem nás: vztahy, soužití, instituce, normy, vzory chování, příroda i prostor pro činnost ve volném čase. Dalším druhem je **skupinové prostředí**, které lze charakterizovat, jako vrstevnické skupiny, které během života jedinec vyhledává. **Pracovním prostředím** jsou charakterizovány formální znaky institucí. Posledním prostředím se rozumí **prostředí, v němž vykonáváme různé volnočasové aktivity** (Přadka, Knotová, Faltýsková, 2004, s. 26-33)

3.2.1 Nadace a organizace za pomoc vzdělávání

Motto: "Snaha umožnit osobnostní růst a úspěšné zapojení dítěte do samostatného života po skončení ústavní výchovy"

Kdybychom chtěli zmínit pár nadací a organizací, které dětem pomáhají, určitě jako první zmíníme Fond Terezy Maxové, který byl založen za účelem podpory všestranného rozvoje znevýhodněných dětí vyrůstajících ve Zlínském kraji. Oblasti podpory byly následující prevence (pomoc rozpadající se rodině, kde hrozí nebezpečí umístění dítěte do ústavní péče), náhradní rodina (všestranná podpora náhradní rodiny a snaha, aby dítě vyrůstající v ústavní péči našlo co nejdříve mámu a tátu) a kompenzace ústavní péče (příprava na samostatný život, podpora vzdělání a rovných příležitostí pro děti z dětských domovů). Nadace sjednává projekty, které podporují děti a poskytují tak pomoc při osobnostním rozvoji mládeže, která vyrůstá v náhradní rodinné péči. Projekt GROW Nadace táta a máma. Projekt zahrnuje koučinkové metody. Další zajímavou aktivitou je Kurz vaření a společně trávený čas s dospělými vzory (nadaceterezymaxové, © 2009-2019).

Dále můžeme zmínit i nadaci Jana Pivečky. Nadace Jana Pivečky vznikla v listopadu 1996, která kromě grantové podpory realizuje vlastní programy ve třech základních oblastech. První je motivace, výchova a vzdělávání mladých lidí a podpora jejich volnočasových aktivit, druhou je rozvoj a vytváření zdravé občanské společnosti a třetí podpora trvale udržitelného rozvoje. Nadace spolupracuje s dětskými domovy ve Zlínském kraji. Spolupracuje například s domovem ve Vizovicích. Jedná se o projekty, při kterých se každoročně setkává s dětmi při různých příležitostech, jak v sídle nadace nebo v nízkoprahovém zařízení „KamPak?“, nebo na akcích a to přímo v dětských domovech (pivecka, © 2007-2013).

Dětské domovy se také zapojují do projektů, které jsou jim v rámci kraje poskytovány. Projektů pro realizování se dětí je spousta. Můžeme zmínit, projekt Jarmark, který bývá každoročně. Děti přispívají svými výtvary a zkouší na vlastní zkušenost prodávat ve stánku. Dále děti jezdí s vychovateli na exkurzi na ekofarmu, nebo se zúčastňují plaveckých závodů v Uherském Hradišti (zkola, © 2003-2019).

Podobných projektů „akcí“ se zúčastňují děti i mládež poměrně často. Je skvělé, když mají na výběr tolik aktivit, aby se mohli rozvíjet a vzdělávat a připravovat se na ten samostatný život po odchodu z DD.

3.3 Příprava na samostatný život

Představa připravenosti na samostatný život po odchodu z DD anebo i z funkční rodiny či náhradní rodiny je těžko viditelná pro každého jedince, který se má začít starat sám o sebe v určitém vývojovém stádiu.

3.3.1 Nejčastější problémy

Mládež odcházející z ústavních zařízení v určitém období, buď po dovršení dospělosti, anebo po dokončení svého studia. Mládež je zvyklá na neustálou péči ze strany zaměstnanců, kteří se o ně starali a zajišťovali vše potřebné, a proto poté vznikají určité problémy.

Nejčastější problémy, se kterými se často mládež setkává:

- neschopnost hospodařit s finančními prostředky;
- neschopnost, respektive nemožnost, z vlastních počátečních prostředků zajistit si vysoký standard bydlení a potřeby, na které byli zvyklí;
- snaha hledat rychlá řešení nápravy této „nedostatečnosti“, často formou různých nevýhodných půjček a úvěrů, ale i pácháním trestné činnosti; - systém odměn a trestů vede k účelovému chování (chovám se dobře, protože z toho budu mít výhody), (Gottwaldová a kol., 2006).

3.3.2 Výchova mimo vyučování

Na děti a mládež působí dětský domov a vede děti k racionálnímu trávení a využívání volného času. Podle využití volného času jsou pak formovány jejich hodnoty, zájmy, uspokojování významných lidských potřeb. Dále jsou také rozvíjeny schopnosti a morálka. Důležitá je ovšem i prevence, která je v dětském domově zastoupená. Prevence má významné zastoupení před nebezpečnými sociálně patologickými jevy, duševní hygiena, vytváření hodnotové orientace, socializace. Dětský domov tak mimo vyučování plní oblast výchovy a její funkce. Hodně důležitou funkci výchovnou a vzdělávací, dále zdravotní, sociální a preventivní (Pávková, 2008, s. 37).

Volný čas je pro přípravu dětí na samostatný život obzvlášť důležitý.

Volným časem se z hlediska dětí a mládeže rozumí doba pro zotavení organismu. Lze hovořit o odpočinku, rekreaci, zábavě, zájmové činnosti, dobrovolné společensky prospěšné činnosti a rovněž

času, který je s těmito činnostmi spojen. Jedná se například o příchod, odchod nebo přípravu na volnočasové aktivity. Do volného času se nezařazuje vyučování a činnosti s ním související, sebeobsluha, základní péče o zevnějšek a osobní věci, povinnosti spojené s provozem rodinky (Pávková, 2008, s. 13).

Jak už jsme zjistili, v dětském domově bývají realizovány činnosti, které jsou součástí volného času. Jedná se o činnosti odpočinkové, zájmové, rekreační či veřejně prospěšné. Naopak jsou to také činnosti, které spočívají v plnění povinností, jako příprava na vyučování, nebo činnosti sebeobslužné.

Působení pedagogických pracovníků na děti v dětských domovech a druhy zájmových činností jsou různé. Bývají však závislé na více aspektech. Ve většině případů záleží na materiálním vybavení, ekonomických a prostorových možnostech zařízení, ale rovněž na znalostech, zkušenostech a dovednostech pedagogických pracovníků. Podle těchto předpokladů se odvíjí realizace činností v zařízeních. Mezi převažující druhy činností se dle výzkumu, který byl proveden v dětských domovech, řadí: sportovní činnosti, zájmové kroužky, pracovní aktivity, příprava na vyučování, psychoterapie, rodinná výchova, turistika, výtvarná výchova, rekreační a prázdninové pobyty, exkurze a výlety, sebe-obslužné činnosti, kulturní akce, hudební výchova, estetická výchova, hry a soutěže, práce na pozemku, samospráva, jazyková příprava, chov drobného zvířectva (Vocilka, 1999, s. 258).

3.3.3 Zájmové činnosti

Pro rozvoj dítěte mají velký podíl i zájmové činnosti prováděné ve volném čase. Jak už je zmíněno, buď jsou zájmové činnosti řešeny dětským domovem anebo jsou řešeny prostřednictvím jiných organizací zabývajících se volnočasovými aktivitami. Děti a mládež dochází do zájmových kroužků, kde se i socializují a získají dovednosti v oblastech, které jim dětský domov nabídnout nemůže. Obohacování volného času může probíhat také: sportovními akcemi, výstavami výtvarných a rukodělných prací, účastí v národních i mezinárodních sportovních a uměleckých soutěžích, letních prázdninových srazech, lyžařských zájezdech (Pávková, 2008, s. 137).

3.3.4 Sebe-obslužné činnosti

Sebe-obslužné činnosti dosti souvisí s empirickou částí mého výzkumu. Důležité je, aby mládež, která opouští dětský domov, zvládala tyto činnosti, které jsou základem samostatného žití.

Dítě a později mládež by měla samozřejmě získávat představu o předmětech denní potřeby a souvislostech mezi zdravím, hygienou a pořádkem. Sebe-obslužné činnosti se zaměřují na získávání znalostí a dovedností související s péčí o vlastní majetek a o sebe samého. Obsahově se jedná o získání, dovedností a znalostí například s vedením domácnosti. Děti se naučí kdy a jak často provádět určité činnosti. Dále se naučí jak provádět osobní hygienu, nebo udržování a dodržování pořádku. Pořádek se naučí udržovat jak ve své „rodinné“ skupině tak i v prostorách celého zařízení. Další činností je příprava pokrmů, v této aktivitě se naučí vařit a chystat jídlo, jak pro sebe samé tak i pro ostatní děti v dětském domově. V poslední řadě je důležité zmínit, že děti a mládež se naučí ovládnutí domácích prací, které pro samostatné žití jsou také nezbytné (Pávková, 2008, s. 102).

Začátkem teoretické části se dozvídáme k tématu bakalářské práce o teoretických východiskách a vztahu sociální pedagogiky. Začínáme se zabývat výchovou, konkrétně náhradní výchovou a ústavní výchovou. Postupně jsme se dostali ke kapitole výchova a příprava na samostatný život, která je kompatibilní s empirickou částí., kterou se budeme zabývat následovně.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VYMEZENÍ VÝZKUMNÉHO PROBLÉMU A CÍLE VÝZKUMU

V empirické části této bakalářské práce jsme se zaměřili na připravenosti dětí v DD. Konkrétně nás zajímá, zda jsou děti, které vyrůstají v DD připraveni ve vybraných oblastech ze strany vychovatelů i samotného zařízení na samostatný život. V teoretické části jsme shromáždili informace k danému tématu, konkrétně z dostupné literatury a internetových zdrojů. Pro bakalářskou práci jsme zvolili v praktické části kvantitativní metodu a k prohloubení tématu jsme použili kvalitativní sondu, která měla výzkumnou část doplnit. Očekáváme, že výsledky nám pomohou zjistit míru připravenosti mládeže.

4.1 Výzkumný problém a cíle výzkumu

Výzkumný problém můžeme charakterizovat následující otázkou:

Jaká je míra připravenosti mládeže na samostatný život v dětských domovech ve Zlínském kraji?

Cílem kvantitativního výzkumu je tedy zjistit míru připravenosti mládeže na samostatný život v DD ve Zlínském kraji a to pohledem právě zmiňovaných mladých lidí vyrůstajících v něm. Dílčí kvalitativní sondou jsem sledovala hlubší vstup do problematiky.

Jako dílčí cíle se stanovili:

Zjistit míru připravenosti na samostatný život u mládeže z DD ve Zlínském kraji u těchto vybraných oblastí:

1. Oblast emoční připravenosti na odchod z DD.
2. Oblast sebe-obslužných aktivit v DD.
3. Oblast zařizování organizačních záležitostí.
4. Oblast hodnoty financí.
5. Oblast pracovní pozice.

Zjistit, zda mládež, která bydlí v DD má vazby i mimo zařízení.

Zjistit, na koho se mládež obrací s žádostí o pomoc či radu.

Zjistit, jak nejčastěji mládež tráví svůj volný čas.

Na výzkumný problém navazují s výzkumnými otázkami, které spolu souvisí.

4.2 Design výzkumu

Kvantitativní metoda

Výzkumné otázky a hypotézy byly verifikovány pomocí kvantitativního výzkumného šetření. Technika sběru dat by se nabízela jako rozhovor, tak i dotazník, ale jako nejvhodnější technika sběru dat se jevil dotazník, a to právě vzhledem k anonymitě a k citlivosti údajů a k možnosti získat během relativně krátké doby větší množství dat od respondentů, ale také jsme použili doplňující rozhovor, protože nás zajímaly detailnější odpovědi na výzkumné otázky. Rozhovor by měl prohloubit problematiku.

Dotazník můžeme definovat jako souhrn předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleny vzhledem k výzkumnému tématu. Respondent (dotazovaná osoba) na tyto otázky musí písemně odpovídat (Chráska, 2007, s. 163). V dotazníku se využívá hned několik technik. Například Bogardovy škály sociální vzdálenosti, nebo sématický diferenciál.

Pro naše pojetí výzkumu se nejvíce zdálo využití Likertovy škály. Likertova škála měří míru souhlasu a nesouhlasu s určitým výrokem v jedné otázce či pouhou jednou otázkou. Za určité výroky máme ve výzkumu i stanovené hypotézy. Likertova škála bývá často pětistupňová – v našem provedení („určitě ano“, „spíše ano“, „nevím“, „spíše ne“, „určitě ne“). Další provedení Likertovy škály je ve smyslu hodnot („1 - nejvíce kupuji“, „2 - hodně kupuji“, „3 - méně kupuji“, „4 - trochu kupuji“, „5 - nekupuji“). Třetí provedení je ve smyslu známky („1 - výborně“, „2 - chvalitebně“, „3 - dobře“, „4 - dostatečně“, „5 - nedostatečně“). V dotazníku jsou zakombinované otázky jako už je zmiňovaná Likertova škála, nebo také otázky otevřené a uzavřené. Otevřené otázky jsou například aplikované ve škálách, nebo také v uzavřené otázce.

Dotazník má vlastní konstrukci a byl sestaven pro účelem této bakalářské práce. Dotazník se skládá z dvaceti položek. Výzkumný nástroj si můžeme rozdělit na určité oblasti. Jako první bych vymezila část a nazvala ji demografickými údaji, dále položku, která je směřovaná na pocity mládeže při odchodu z DD. Další otázku bych vymezila také zvlášť, protože se ptá na vazby mládeže z DD na zařízení i mimo něj. Dále se ptáme mladých lidí, na položku, jestli potřebují v současnosti pomoci, či poradit a koho požádají. Také se zaměřujeme na volný čas mládeže. Převážně dotazník dále tvoří položky, které můžeme shrnout do oblastí. Velkou část tvoří položky z oblasti sebe-obslužnosti mládeže, také z oblasti ohledně financí a pracovní pozice. Ke konci dotazníku se ptáme, zda je bytová jednotka v DD a na možnost pobytu v ní a její přínos pro mládež.

Poslední položka v dotazníku by měla být klíčová, protože zahrnuje výroky ze všech oblastí, které by pro nás měly být prioritou. Výroky, podle Likertovy škály si má mládež ohodnotit známkou, na kterou se cítí být připravena. Připomínám, že na oblasti se dotazník rozdělil až v dílčích cílech a designu výzkumu, nikoliv v samotném dotazníku. V Likertových škálách jsou výroky, u kterých chceme zjistit, jak moc se respondenti ztotožňovali pomocí uvedené míry (příloha č. 3).

Kvalitativní metoda

Výzkum jsme podpořili i rozhovorem s jednou respondentkou, která v dětském domově pobývala od svých 14 let do teď jejích 19 let. V 15 letech otěhotněla a v současnosti má čtyřletého syna.

Rozhovor je taktéž zaměřen na připravenost mládeže na samostatný život po odchodu z dětského domova. Rozhovor je polostrukturovaný a skládá se z 10 otázek.

4.3 Výzkumný vzorek

Kvantitativní metoda

Základní výzkumný soubor tvořila mládež dětských domovů v České republice. Dále výběrovým vzorkem mládež ve věku v rozmezí od 13 let a více ve Zlínském kraji. Také jsme vybírali pouze dětské domovy, nikoliv dětské domovy se školou. Pro výzkum jsme vybrali mládež ve Zlínském kraji, protože jsme chtěli si vyzkoušet na vlastní zkušenost distribuování dotazníků. Distribuovali jsme 65 dotazníků, kdy z Valašského Meziříčí a Kroměříže přišly poškozené a nedaly se použít do analýzy výzkumu. Použitelných dotazníků zůstalo 49, z kterých je vyhodnoceno dotazníkové šetření. Při dotazování dětských domovů na žádost o vyplnění, bylo u dvou DD (Vizovice, Zašová) odmítnuto vyplnění. Dotazníky byly distribuovány v dětském domově ve Valašském Meziříčí, kde odpovídalo 5 respondentů, dále z Kroměříže, kde odpovídalo 11 respondentů. Také v Uherském Hradišti (13 respondentů), v Bojkovicích (4 respondenti), v Uherském Ostrohu (9 respondentů), a také v dětském domově ve Zlíně (7 respondentů).

Zkoumány jsou názory mládeže na připravenost na samostatný život po odchodu z dětského domova.

Kvalitativní metoda

Jako prostředek doplnění výzkumné práce jsme zahrnuli i techniku rozhovoru, kdy jsme se otázali jedné chovanky z dětského domova v Uherském Hradišti, zda by byla ochotná nám rozhovor poskytnout. Rozhovorem jsme se chtěli pokusit o shrnutí a prohloubení výzkumných otázek a o její

upřímný názor na dětský domov a jeho roli v připravenosti dětí a jí samé. Respondentka ve věku 19 let.

4.4 Výzkumné otázky a hypotézy

Ve výzkumu se hledaly odpovědi na tyto výzkumné otázky:

Hlavní výzkumná otázka:

V jaké míře jsou mladí lidé z dětských domovů ve Zlínském kraji připraveni na samostatný život po odchodu ze zařízení?

Dílní výzkumné otázky:

VO1: Jsou mladí lidé po psychické stránce připraveni na odchod z dětského domova?

VO2: Jaké vazby má mládež z DD v zařízení i mimo zařízení?

VO3: Koho mládež z DD nejčastěji požádá o radu či pomoc?

VO4: Jak nejčastěji mládež v DD tráví svůj volný čas?

VO5: Je mládež z dětských domovů připravena na samostatný život po stránce sebe-obslužných aktivit v domácnosti?

VO6: Je mládež z dětských domovů připravena na samostatný život po stránce finanční gramotnosti?

VO7: Je mládež z dětských domovů připravena na samostatný život po stránce zařizování organizačních záležitostí?

VO8: Je mládež z dětských domovů připravena na samostatný život po stránce pracovní pozice?

Stanovili jsme si tyto hypotézy:

H1: Chlapci v dětském domově si dokážou více ušetřit kapesné než dívky v dětském domově.

H2: Dívky v dětském domově se cítí být více připraveni v oblasti sebe-obslužnosti, konkrétně „umět dodržovat pořádek v jiných prostorách dětského domova“ než chlapci v dětském domově.

4.5 Popis sběru dat

Kvantitativní metoda

Před samotným výzkumem, byl realizován předvýzkum, který byl rozdán 6 respondentům od 13 let. Rozdán byl za účelem, zda jsou všechny položky (výroky) v dotazníku srozumitelné, zda pro vybranou věkovou skupinu jsou zřetelné a pochopitelné. Ukázalo se, že předvýzkum vyšel, s tím že mládež podstatně vše chápala a pár drobností se poupravilo a poté se realizoval samotný výzkum. Pochopitelně, daní respondenti do samotného výzkumu práce nebyli započítáni. Samotný výzkum byl započatý dnem 30. 1. 2019, kdy jsme jako první navštívili Dětský domov ve Zlíně a osobně dohlíželi na vyplňování dotazníků, stejně pak 5. 2. 2019 v Uherském Ostrohu. Dále jsme měli sjednanou návštěvu v DD v Kroměříži, kde náhle přišlo omluvení z jejího zrušení a prosba o dostavení se pro ně vyplněné k datu 6. 2. 2019. Dále jsme 12. 2. 2019 navštívili DD Bojkovice a hned poté DD Uherské Hradiště dne 13. 2. 2019. V poslední řadě jsme čekali delší dobu na zaslání dotazníků z Valašského Meziříčí, které byly vyplněny respondenty a zaslány elektronicky ke dni 5. 3. 2019. Osvědčilo se, že vyzvednuté dotazníky z Kroměříže a následně z Valašského Meziříčí nepřišli v řádném stavu, jako když jsme je osobně s respondenty vyplňovali. Celkem jsme distribuovali 65 dotazníků a vrátilo se nám 49 vyplněných. Návratnost činí 81,6%.

Kvalitativní metoda

V rozhovoru, stejně jak u dotazníku, jsme se zaměřili na stejnou věkovou kategorii a realizovali jsme rozhovor s respondentkou z dětského domova z Uherského Hradiště. Rozhovor byl poskytnutý 20. 3. 2019 v odpoledních hodinách na území DD v Uherském Hradišti, přestože respondentka už tam nebydlí. Rozhovor trval 20 minut a následně byl přepsán a zakódován.

5 ANALÝZA VÝZKUMNÝCH DAT

V této části empirické části se vyhodnocují data, které byly distribuovány respondentům. Vyhodnocení pomocí grafů a tabulek zpracovaných v programu excel.

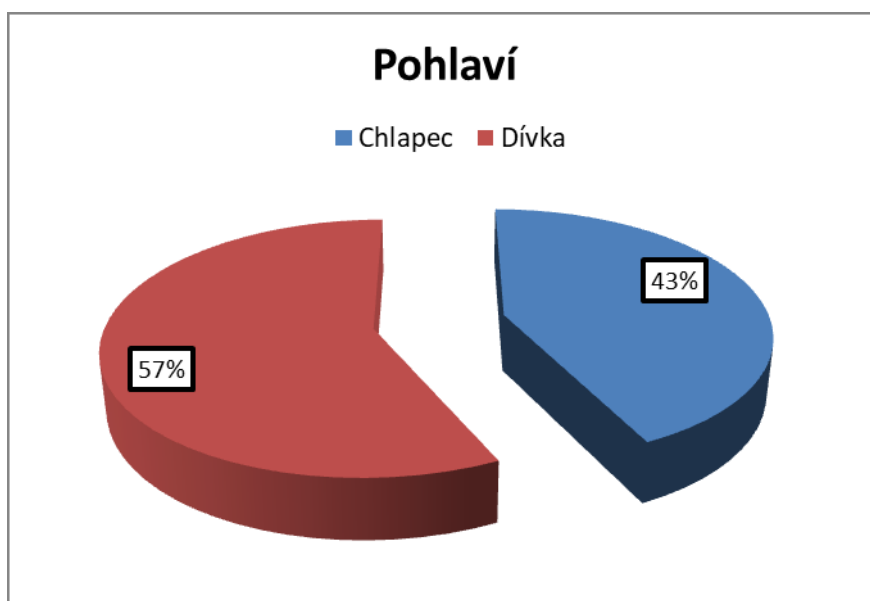
5.1 Univariační analýza

Pomocí univariační analýzy se snažíme popsat a vyhodnotit položky v dotazníku, které odpoví na položené výzkumné otázky.

5.1.1 Vyhodnocení demografických údajů o respondentech

Dotazník vyplnilo celkem 49 respondentů, z toho chlapců 21 a dívek 28.

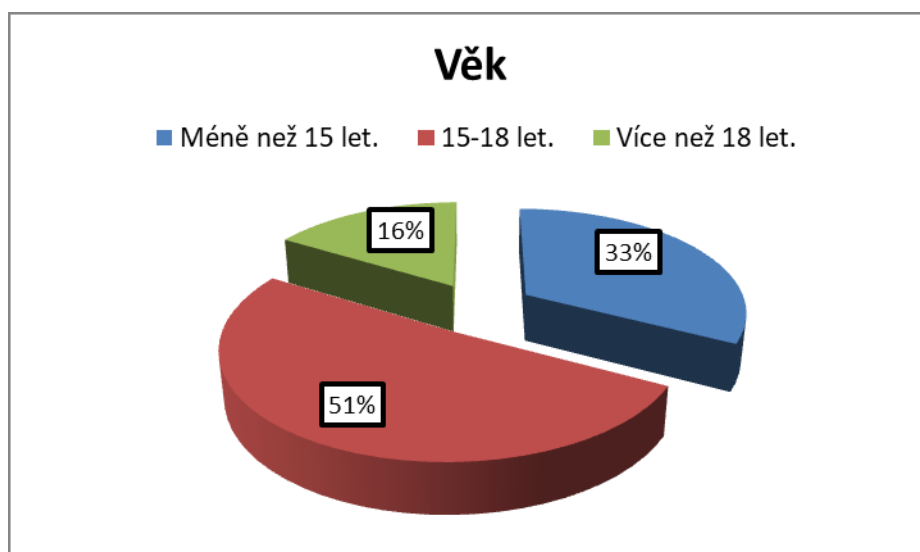
Graf č. 1 Pohlaví

Zdroj: vlastní výzkum

Věkové složení respondentů našeho výzkumu je následující.

Graf č. 2 Věk

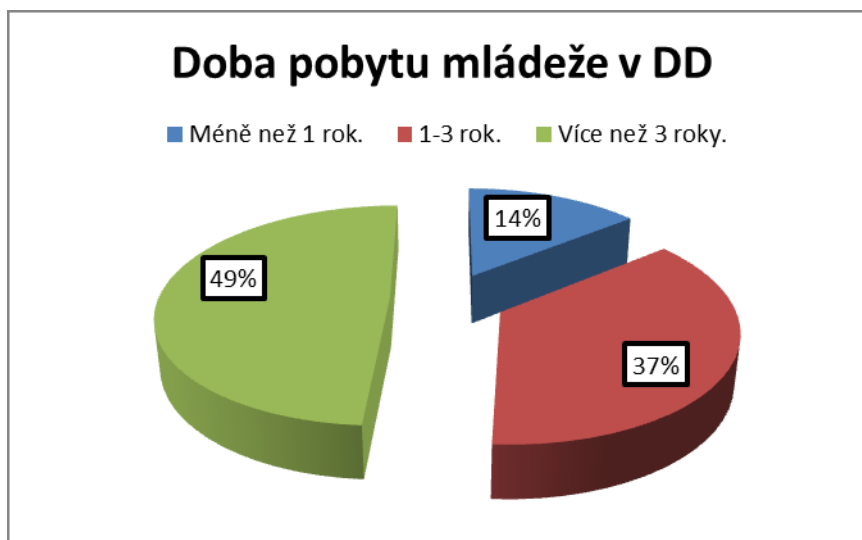

Zdroj: vlastní výzkum

Největší skupinu respondentů tvořila mládež ve věkové kategorii od 15 do 18 let (25 respondentů, tj. 51 % ze 49). 16 (33%) respondentů je ve věkové kategorii méně než 15 lety a 8 (16 %) respondentů tvořilo věkovou kategorii více než 18 let.

Z grafu lze vyčíst, že věkové rozmezí v dětských domovech ve Zlínském kraji je v rozmezí od 15 do 18 let.

Graf č. 3 Doba pobytu

Zdroj: vlastní výzkum

Dotazník vyplnilo 49 respondentů z dětských domovů ve Zlínském kraji, z toho nejvíce sdílí pobyt 24 respondentů (49%) v časovém rozmezí více než 3 let. Dále jsme zjistili, že z celkového počtu, 18 (37%) respondentů sdílí pobyt v rozmezí 1 až 3 let. V poslední řadě je 7 (14%) respondentů, kteří bydlí v zařízeních.

5.1.2 Vyhodnocení výzkumných otázek

VO1: *Jsou mladí lidé po emoční stránce připraveni na odchod z dětského domova?*

K této výzkumné otázce se pojí položka v dotazníku č. 4, která obsahuje výroky.

4. 1. Těším se

Tabulka č. 2 Počet četností

1	určitě ano	22%	11	11	
2	spíše ano	22%	11	22	
3	neutrální postoj	29%	14	42	
4	spíše ne	22%	11	44	
5	určitě ne	4%	2	10	Průměr
		1,00	49	129	2,63

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda se mládež těší na odchod z dětského domova, procentuálně nejvíce vychází, že 14 respondentů (29%) neví. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 22 respondentů (45%) se těší na

odchod z dětského domova než 13 (26%) respondentů, kteří odpověděli, že ne. Samotný průměr 2,63 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

4. 2. Mám strach

Tabulka č. 3 Počet četností

1	určitě ano	20%	10	10	
2	spíše ano	31%	15	30	
3	neutrální postoj	24%	12	36	
4	spíše ne	14%	7	28	
5	určitě ne	10%	5	25	Průměr
		1,00	49	129	2,63

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež má strach z odchodu z dětského domova, procentuálně nejvíce vychází, že 15 (31%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, spíše má strach. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 25 respondentů (51%) má strach z odchodu z dětského domova než 12 (24%) respondentů, kteří odpověděli, že strach nemají. Samotný průměr 2, 63 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

4. 3. Jsem smutný/á

Tabulka č. 4 Počet četností

1	určitě ano	8%	4	4	
2	spíše ano	16%	8	16	
3	neutrální postoj	24%	12	36	
4	spíše ne	31%	15	60	
5	určitě ne	20%	10	50	Průměr
		1,00	49	166	3,39

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež je smutná z odchodu z dětského domova, procentuálně nejvíce vychází, že 15 (31%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, spíše není smutná. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 12 respondentů (24%) jsou smutní z odchodu z dětského domova než 25 (51%) respondentů, kteří odpověděli, že ne. Z toho plyne, že procentuálně více mládeže smutná není, když by měla opouštět dětský domov. Samotný průměr 3,39 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

4.3. Radši o tom nepřemýšlím

Tabulka č. 5 Počet četností

1	určitě ano	14%	7	7	
2	spíše ano	27%	13	26	
3	neutrální postoj	20%	10	30	
4	spíše ne	20%	10	40	
5	určitě ne	18%	9	45	Průměr
		1,00	49	148	3,02

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež radši nepřemýšlí o odchodu z dětského domova, procentuálně nejvíce vychází, že 13 (27%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, spíše o odchodu z dětského domova nepřemýšlí. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 20 respondentů (41%) o odchodu z dětského domova nepřemýšlí než 19 (38%) respondentů, kteří odpověděli, že o odchodu z dětského domova přemýšlí. Z tabulky plyne, že procentuálně více mládeže pocitově o odchodu ze zařízení nepřemýšlí. Samotný průměr 3,02 vypovídá o vyhodnocení toho výroku. Průměr poukazuje, že mládež má spíše neutrální postoj, ale naklání se spíše k souhlasu respondentů s výrokem.

Oblast emocí - shrnutí

Tabulka č. 6 shrnutí

Oblast emocí.	Těším se.	Mám strach.	Nepřemýšlím o tom.	Jsem smutný/á.
1. Pocity při odchodu z DD	4.1.	4.2.	4.4.	4.3.
Průměr:	2,63	2,63	3,02	3,39
Modus:	14	15	15	13
Směrodatná odchylka:	1,17	1,24	1,33	1,21

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka znázorňuje, nejvíce četnosti odpověděných možností ke každému výroku k položce č. 4. Výsledkem je, že při odchodu z dětského domova by mládež nejvíce pocítovala strach a přitom by nepocítila smutek. Také se lze konstatovat, že by se těšila. V poslední řadě mládež pocitově o odchodu radši nepřemýšlí.

Na výzkumnou otázku, zda je mládež pocitově připravena na odchod z dětského domova můžeme odpovědět, že mládež má spíš z odchodu strach, což naznačuje, že mládež po emoční stránce na opuštění zařízení pocitově není připravena.

VO2: *Jaké vazby má mládež z DD v dětském domově i mimo zařízení?*

K výzkumné otázce se pojí položka č. 5.

5. 1. Mám kamarády v dětském domově

Tabulka č. 7 Počet četností

1	určitě ano	67%	33	33	
2	spíše ano	21%	10	20	
3	neutrální postoj	4%	2	6	
4	spíše ne	6%	3	12	
5	určitě ne	2%	1	5	Průměr
		1,00	49	76	1,55

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež má kamarády v dětském domově, procentuálně nejvíce vychází, že 33 (67%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, určitě v DD má kamarády. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 43 respondentů (81%) mají v dětském domově kamarády než 4 (8%) respondentů, kteří odpověděli, že nemají. Z toho plyne, že mládež má vazbu spíše v zařízení než mimo něj. Samotný průměr 1,55 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

5. 2. Mám kamarády ve škole

Tabulka č. 8 Počet četností

1	určitě ano	70%	34	34	
2	spíše ano	18%	9	18	
3	neutrální postoj	2%	1	3	
4	spíše ne	8%	4	16	
5	určitě ne	2%	1	5	Průměr
		1,00	49	76	1,55

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež má kamarády ve škole, procentuálně nejvíce vychází, že 34 (70%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, určitě má kamarády ve škole. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 43 respondentů (88%) mají kamarády ve škole než 5 (10%) respondentů, kteří odpověděli, že nemají. Z toho plyne, že mládež má více vazby v školském zařízení než mimo něj. Samotný průměr 1,55 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku. Povšimnout si můžeme, že se tento výrok sjednocuje s výrokem „Mám kamarády v dětském domově“.

5. 3. Mám kamarády mimo dětský domov a školu a zájmové kroužky.

Tabulka č. 9 Počet četností

1	určitě ano	70%	34	34	
2	spíše ano	8%	4	8	
3	neutrální postoj	10%	5	15	
4	spíše ne	12%	6	24	
5	určitě ne	0%	0	0	Průměr
		1,00	49	81	1,65

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež má kamarády mimo zmíněné zařízení, procentuálně nejvíce vychází, že 34 (70%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, určitě má kamarády i mimo ně. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 38 respondentů (78%) mají kamarády mimo zařízení než 6 (12%) respondentů, kteří odpověděli, že nemají. Z toho plyne, že mládež má o dost více vazby mimo dětský domov, školu i zájmové kroužky než v nich. Samotný průměr 1,65 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

5. 4. Mám kamarády v zájmových kroužcích.

Tabulka č. 10 Počet četností

1	určitě ano	39%	19	19	
2	spíše ano	14%	7	14	
3	neutrální postoj	10%	5	15	
4	spíše ne	12%	6	24	
5	určitě ne	25%	12	60	Průměr
		1,00	49	132	2,69

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež má kamarády v zájmových kroužcích, procentuálně nejvíce vychází, že 19 (39%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, určitě má kamarády v zájmových kroužcích. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 26 respondentů (43%) mají kamarády v zájmových kroužcích oproti 18 (37%) respondentů, kteří odpověděli, že nemají. Samotný průměr 2,69 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

Oblast vazby dětí z DD – shrnutí

Tabulka č. 11 shrnutí

Oblast vazby dětí z DD	Kamarádi v DD.	Kamarádi ve škole.	Kamarádi mimo zařízení.	Kamarádi v zájmových kroužcích.
5. Okruh přátel	5.1.	5.2.	5.3.	5.4.
Průměr:	1,55	1,55	1,65	2,69
Modus:	33	34	34	19
Směrodatná odchylka:	1,82	1,85	1,97	3,15

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka znázorňuje, nejvíce odpověděných možností ke každému výroku k položce č. 5. Výsledkem je, že mládež má nejvíce vazby s kamarády v dětském domově, oproti s kamarády v zájmových kroužcích, kde je má rapidně méně. S výrokem 5. 1. se procentně vyrovnává výrok, že mládež má kamarády taktéž ve škole.

Na výzkumnou otázku, jaké vazby má mládež z DD v dětském domově i mimo zařízení, můžeme odpovědět, že respondenti se nejvíce kamarádí s mládeží v dětském domově a zároveň ve školském zařízení, hned následně s mládeží mimo všech zařízení. Největší rozdíl tvoří kamarádi v zájmových kroužcích, kde je zřejmé, že mládež si v těchto typech zařízení netvoří přátelské vazby, popřípadě nenavštěvuje zájmové kroužky.

VO3: *Koho mládež z DD nejčastěji požádá o radu či pomoc?*

K výzkumné otázce se pojí položka č. 6.

6. 1. Rodiče

Tabulka č. 12 Počet četností

1	Určitě ano.	10	21%
2	Spíše ano.	8	16%
3	Neutrální postoj.	6	12%
4	Spíše ne.	8	16%
5	Určitě ne.	17	35%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 12 můžeme vyčíst, že s výrokem „Rodiče“ se mládež neztotožňuje. U výroku, zda mládež nejčastěji požádá o radu či pomoc své rodiče, procentuálně nejvíce vychází, že 17 (35%) respondentů určitě své rodiče z tohoto důvodu nevyhledává. Když porovnáme, jestli ano nebo ne,

tak 18 (37%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se se svými rodiči stýká ohledně pomoci či rady oproti větší většina 25 (51%) respondentů, kteří své rodiče o radu, či pomoc vůbec nepožádají.

6. 2 Vychovatele (tety, strýcové)

Tabulka č. 13 Počet četností

1	Určitě ano.	21	43%
2	Spíše ano.	21	43%
3	Neutrální postoj.	3	6%
4	Spíše ne.	3	6%
5	Určitě ne.	1	2%
	Celkem.	49	100%

Zdroj vlastní výzkum

Z tabulky č. 13 můžeme vyčíst, že s výrokem „Vychovatele“ se mládež ztotožňuje. U výroku, zda mládež nejčastěji požádá o radu či pomoc vychovatele, procentuálně nejvíce vychází u dvou škál, 21 (43%) respondentů určitě požádá vychovatele a totéž u šály „spíše ano“, kde také můžeme vidět 21 (43%) respondentů. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 42 (86%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů nejspíše má dobré vztahy se svými vychovateli, než 4 (8%) respondenti.

6. 3. Paní/a ředitelku/ředitele

Tabulka č. 14 Počet četností

1	Určitě ano.	13	27%
2	Spíše ano.	15	31%
3	Neutrální postoj.	6	12%
4	Spíše ne.	12	24%
5	Určitě ne.	3	6%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 14 můžeme vyčíst, že s výrokem „ředitelku/ředitele“ se mládež spíše ztotožňuje. U výroku, zda mládež nejčastěji požádá o radu či pomoc paní/a ředitelku/ředitele, procentuálně nejvíce vychází 15 (31%) respondentů určitě požádá o radu či pomoc. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 28 (58%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů má s paní ředitelkou či ředitelem mají dobré vztahy, než 15 (30%) respondentů.

6. 4. Kamarádku/kamaráda

Tabulka č. 15 Počet četností

1	Určitě ano.	21	43%
2	Spíše ano.	18	37%
3	Neutrální postoj.	6	12%
4	Spíše ne.	3	6%
5	Určitě ne.	1	2%
	Celkem	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 15 můžeme vyčíst, že s výrokem „kamarádku/kamaráda“ se mládež určitě ztotožňuje. U výroku, zda mládež nejčastěji požádá o radu či pomoc kamarádku/kamaráda procentuálně nejvíce vychází 21 (43%) respondentů. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 39 (80%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů má s kamarády velmi dobré vztahy než pouhý 4 (8%) respondentů.

6. 5. Spolubydlícího v dětském domově

Tabulka č. 16 Počet četností

1	Určitě ano.	14	29%
2	Spíše ano.	18	37%
3	Neutrální postoj.	9	18%
4	Spíše ne.	6	12%
5	Určitě ne.	2	4%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 16 můžeme vyčíst, že s výrokem „spolubydlícího v DD“ se mládež spíše ztotožňuje. U výroku, zda mládež nejčastěji požádá o radu či pomoc kamarádku/kamaráda procentuálně nejvíce vychází 18 (37%) respondentů. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 32 (66%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů má se svými spolubydlícími velmi dobré vztahy, než pouhých 8 (16%) respondentů. Výsledek není z našeho hlediska překvapující, protože většinou mládež bydlí v rodinných skupinách se svými sourozenci.

6. 6. Paní/a učitelku/učitele ve škole

Tabulka č. 17 Počet četností

1	Určitě ano.	5	10%
2	Spíše ano.	12	25%
3	Neutrální postoj.	5	10%
4	Spíše ne.	16	33%
5	Určitě ne.	11	22%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 17 můžeme vyčíst, že s výrokem „paní/a učitelku/učitele“ se mládež spíše neztotožňuje. U výroku, zda mládež nejčastěji požádá o radu či pomoc paní/a učitelku/učitele procentuálně nejvíce vychází 16 (33%) respondentů, kteří odpověděli „spíše ne“. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 17 (35%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů má se svými spolubydlicími velmi dobré vztahy než většina 27 (55%) respondentů.

6. 7. Vedoucí zájmového kroužku

Tabulka č. 18 Počet četností

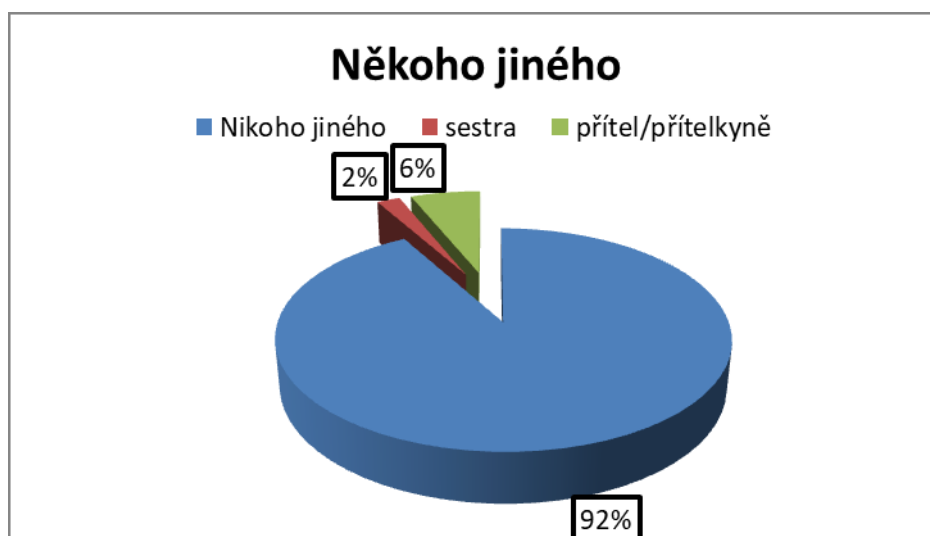
1	Určitě ano.	3	6%
2	Spíše ano.	6	12%
3	Neutrální postoj.	12	24%
4	Spíše ne.	13	27%
5	Určitě ne.	15	31%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 18 můžeme vyčíst, že s výrokem „vedoucí zájmového kroužku“ se mládež spíše neztotožňuje. U výroku, zda mládež nejčastěji požádá o radu či vedoucího zájmového kroužku procentuálně nejvíce vychází 15 (31%) respondentů, kteří odpověděli „určitě ne“. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 9 (18% ze 49) respondentů má se svými vedoucími velmi dobré vztahy, než většina 28 (58%) respondentů, kteří takové vztahy nemají anebo popřípadě zájmové kroužky ani nenavštěvují.

6. 7. Někoho jiného

Graf č. 4 Někoho jiného

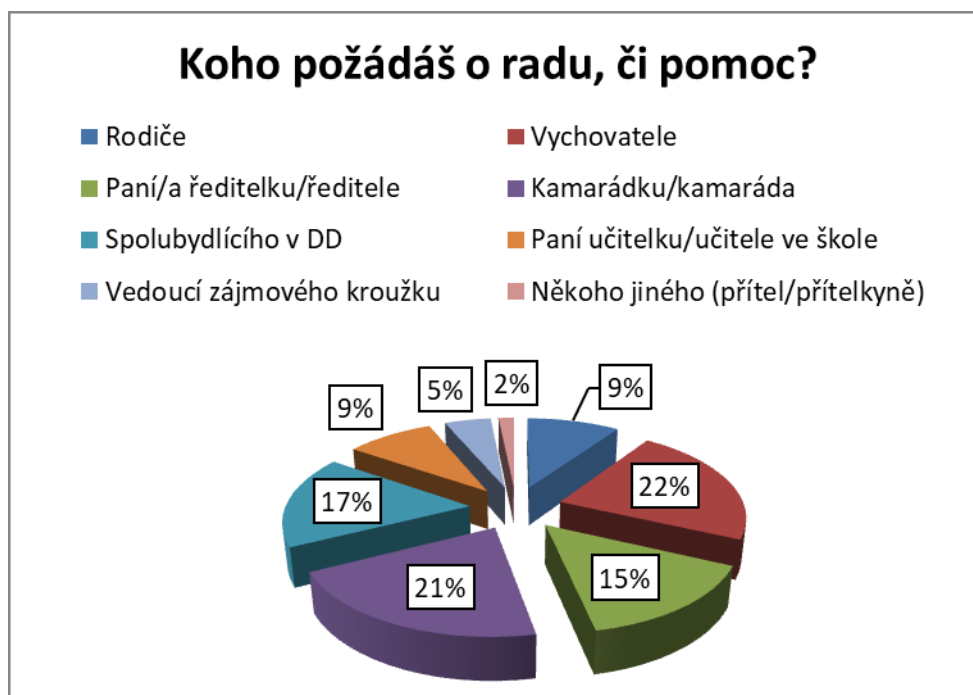

Zdroj: vlastní výzkum

Graf znázorňuje doplňující výrok „někoho jiného“ v položce č. 6. Výrok byl dobrovolný a na každém respondentovi bylo, zda uvedené výroku mu k této položce stačili, nebo jestli jde pro radu či pomoc za někým jiným. Procentuálně se k výroku nevyjádřila velká většina, což je (92%) z celku 49 (100%). Zbýlých (6%) napsalo přítelkyni či přítele a pouhé (1%) sestru. Na popud odpovědi „sestra“ nás to přinutilo se zamyslet, proč pouhé 2% respondentů má takový vztah se sourozencem? Možná proto, že většina respondentů vnímalo výrok „spolubydlícího v DD“ jako právě zastřešujícího sourozence. V ten moment má sourozenec velký význam pro mládež z dětských domovů.

Oblast pomoci a rady - shrnutí

Graf č. 5 koho požádáš o radu, či pomoc

Zdroj: vlastní výzkum

Graf znázorňuje, procentuálně nejvíce odpověděných „ano“ u každého výroku zvlášť. Výsledkem je, že mládež má nejvíce vazby s vychovateli a s kamarády v dětském domově ve smyslu požádání někoho o pomoc či radu. Dále můžeme zaznamenat, že spolubydlící v DD (možný sourozenec) se umístil procentuálně jako třetí a tedy můžeme říci, že i právě jeho mládež požádá o radu či pomoc.

Na výzkumnou otázku „Koho mládež z DD nejčastěji požádá o radu či pomoc?“, můžeme odpovědět, že nejčastěji mládež požádá své vychovatele, kteří s nimi pracují, vychovávají je a starají se o ně. Mládež má k nim pravděpodobně největší důvěru.

VO4: *Jak nejčastěji mládež v DD tráví svůj volný čas?*

Tato výzkumná otázka se pojí s položkou č. 7 „Trávíš čas aktivně nebo pasivně?“, která zahrnuje podpoložku s výroky.

7. 1. Aktivně trávím svůj volný čas (např. sport, pohyb, turistika)

Tabulka č. 19 Počet četností

1	určitě ano	25%	12	12	
2	spíše ano	49%	24	48	
3	neutrální postoj	6%	3	9	
4	spíše ne	16%	8	32	
5	určitě ne	4%	2	10	Průměr
		1,00	49	111	2,27

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež z dětského domova tráví svůj volný čas aktivně, procentuálně nejvíce vychází, že 24 (49% ze 49) respondentů je spíše aktivní ve svém volném čase. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 36 respondentů (74%) tráví volný čas aktivně, než 10 (20%) respondentů, kteří odpověděli, že ne. Samotný průměr 2, 27 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

7. 2. Pasivně trávím svůj volný čas (např. četba, dívání na TV, povídání si s přáteli)

Tabulka č. 20 Počet četností

1	určitě ano	39%	19	19	
2	spíše ano	29%	14	28	
3	neutrální postoj	12%	6	18	
4	spíše ne	20%	10	40	
5	určitě ne	0%	0	0	Průměr
		1,00	49	105	2,14

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež z dětského domova tráví svůj volný čas pasivně, procentuálně nejvíce vychází, že 19 (39%) respondentů je určitě aktivní ve svém volném čase. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 33 respondentů (68%) tráví volný čas pasivně než 10 (20%) respondentů, kteří odpověděli, že ne. Samotný průměr 2, 14 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

Oblast pasivního nebo aktivního trávení volného času – shrnutí

Tabulka č. 21 Shrnutí

	Aktivní volný čas.	Pasivní volný čas.
7. Oblast trávení volného času	7.1.	7.2.
Průměr:	2,27	2,14
Modus:	24	19
Směrodatná odchylka:	2,52	2,42

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka znázorňuje, nejvíce četnosti odpověděných možností ke každému výroku k položce č. 7. Výsledkem je, že i mládež v dětském domově tráví aktivní volný čas (v průměru 2,27), ale oproti tomu, je větší část z respondentů, kteří tráví svůj volný čas pasivně (v průměru 2,14). Podle tabulky výsledek, téměř vyvážený, ale přesto u mládeže vítězí pasivní trávení volného času.

Podpoložka „*Co děláš ve svém volném čase? Kde a jak trávíš svůj volný čas?*“ se pojí s těmito výroky:

7.1. Navštěvuji zájmový kroužek

Tabulka č. 22 Počet četností

1	Určitě ano.	19	39%
2	Spíše ano.	7	14%
3	Neutrální postoj.	2	4%
4	Spíše ne.	7	14%
5	Určitě ne.	14	29%
	Celkem.	49	100%

Zdroj vlastní výzkum

Z tabulky č. 22 můžeme vyčíst, že s výrokiem „navštěvuji zájmový kroužek“ se mládež určitě ztotožňuje. U výroku, zda mládež navštěvuje nějaký kroužek, procentuálně nejvíce vychází, že 19 (39%) respondentů kroužek navštěvuje. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 26 (53%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů dochází do zájmového zařízení, než 21 (43%) respondentů, kteří zájmový kroužek nenavštěvují. Dobré je, že většina mládeže se věnuje, nějaké volnočasové aktivitě, která je vedena vedoucím, díky kterým se dítě stále rozvíjí.

7.2. Trávím čas v dětském domově raději než venku

Tabulka č. 23 Počet četností

1	Určitě ano.	6	12%
2	Spíše ano.	10	21%
3	Neutrální postoj.	10	20%
4	Spíše ne.	16	33%
5	Určitě ne.	7	14%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 23 můžeme vyčíst, že s výrokem „trávím čas v DD raději než venku“ se mládež spíše neztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 16 (33%) respondentů netráví čas v DD raději, než venku. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 16 (33%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů raději tráví čas v dětském domově, oproti větší většině 23 (47%) respondentů, kteří tráví raději čas venku.

7.3. Chodím ven s kamarády z dětského domova

Tabulka č. 24 Počet četností

1	Určitě ano.	15	31%
2	Spíše ano.	15	31%
3	Neutrální postoj.	4	8%
4	Spíše ne.	11	22%
5	Určitě ne.	4	8%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 23 můžeme vyčíst, že s výrokem „chodím ven s kamarády z DD“ se mládež určitě ztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 15 (31%) respondentů „spíše ano“ chodí ven a také 15 (31%) respondentů „určitě ano“ chodí ven s kamarády z DD. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 30 (62%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů chodí ven, než 15 (30%) respondentů, kteří tráví svůj volný čas s někým jiným.

7. 4. Chodím ven s kamarády ze školy

Tabulka č. 25 Počet četností

1	Určitě ano.	12	25%
2	Spíše ano.	14	29%
3	Neutrální postoj.	7	14%
4	Spíše ne.	12	24%
5	Určitě ne.	4	8%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 25 můžeme vyčíst, že s výrokem „chodím ven s kamarády z DD“ se mládež spíše ztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 14 (29%) respondentů chodí ven s kamarády ze školy. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 26 (54%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů chodí ven s nimi, než 16 (32%) respondentů, kteří tráví svůj volný čas s někým jiným. Dobré je zjištění, že mládež si vytváří kamarádské vazby i ve školském zařízení.

7. 5 Chodím ven s kamarády ze zájmových kroužků

Tabulka č. 26 Počet četností

1	Určitě ano.	3	6%
2	Spíše ano.	4	8%
3	Neutrální postoj.	8	16%
4	Spíše ne.	17	35%
5	Určitě ne.	17	35%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 26 můžeme vyčíst, že s výrokem „chodím ven s kamarády ze zájmových kroužků“ se mládež spíše neztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 17 (35%) respondentů „spíše ne“ a úplně stejně respondentů „určitě ne“ nechodí ven s kamarády z kroužků. Důvodem také může být z předešlé položky, že větší část respondentů žádné zájmové kroužky nenavštěvuje. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 36 (70%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů nechodí ven s nimi oproti 7 (14%) respondentů, kteří tráví svůj volný čas s kamarády ze zájmových kroužků.

7. 6 Navštěvuji svoji rodinu mimo domluvenou schůzku s ní

Tabulka č. 27 Počet četností

1	Určitě ano.	7	14%
2	Spíše ano.	2	4%
3	Neutrální postoj.	4	8%
4	Spíše ne.	16	33%
5	Určitě ne.	20	41%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 27 můžeme vyčíst, že s výrokem „navštěvuji svoji rodinu mimo domluvenou schůzku s ní“ se mládež spíše neztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 20 (41%) respondentů určitě nenavštěvuje svoji rodinu. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 36 (74%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů nenavštěvuje svoji rodinu mimo domluvenou schůzku s ní oproti 9 (18%) respondentů, kteří rodinu navštěvují.

7. 7 Dělam něco jiného

Tabulka č. 28 Počet četností

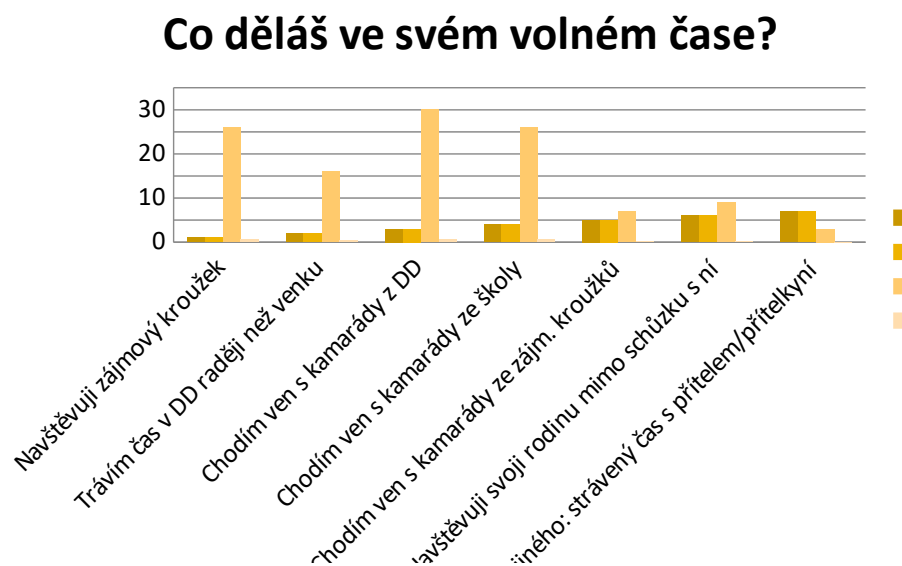
Syn.	1	2%
Bruslení.	1	2%
Přítel/přítelkyně.	3	6%
Brigáda.	1	2%
nic jiného nedělám.	43	88%
Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky můžeme vyčíst, že mládež dělá něco jiného, kromě předem stanovených výroků. Většina 43 (88% ze 49) respondentů nic nenapsala. Tři respondenti napsali brigádu, bruslení a syna. Zajímavé je, že ze 49 mladých lidí doplnil pouze jeden respondent „brigáda“. Ve větší početní skupině 3 (6% ze 49) respondentů, doplnili, že volný čas tráví s přítelem/přítelkyní.

Oblast trávení volného času – shrnutí

Graf č. 6 Trávení volného času

Zdroj: vlastní výzkum

Graf znázorňuje, procentuálně nejvíce odpověděných „ano“ u každého výroku zvlášť. Výsledkem je, že mládež tráví svůj volný čas nejvíce s kamarády z DD. Dále můžeme zaznamenat, že respondenti chodí také často ven s kamarády ze školského zařízení a zároveň na stejné úrovni navštěvují zájmový kroužek. Dále hodně mládeže zůstává rádo také v dětském domově, raději než chodit ven. Mezi menší procento odpovědí zařazujeme, že mládež chodí ven s kamarády ze zájmových kroužků a také, že ve svém volném čase navštěvují svoji rodinu. Jako doplňující odpověď zde můžeme také zařadit „trávím čas s přítelem/přítečkou“. V dotazníku se objevily tři odpovědi tohoto typu.

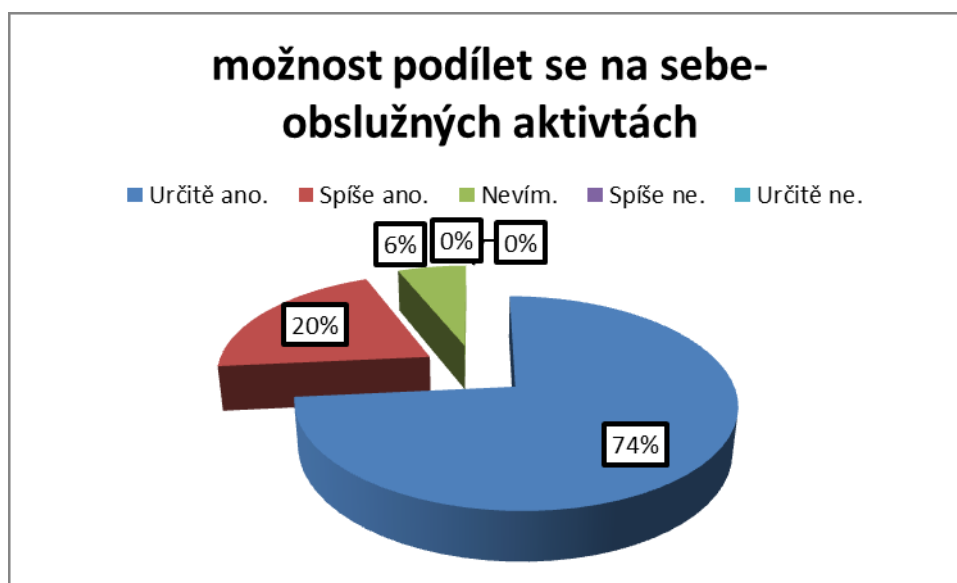
Na výzkumnou otázku „Jak nejčastěji mládež v DD tráví svůj volný čas?“, můžeme odpovědět, že mládež z DD tráví svůj volný čas spíše pasivně než aktivně. Rozdíl v této položce nebyl až tak rozlišný. V podpoložce jsme zjistili, že mládež nejčastěji chodí ven s dětmi z dětského domova.

VO5: *Je mládež z dětských domovů připravena na samostatný život po stránce sebe-obslužných aktivit v domácnosti?*

K výzkumné otázce se pojí položka č. 9 a č. 10

9. možnost se podílet v dětském domově na sebe-obslužných aktivitách

Graf č. 7 Možnost se podílet na sebe-obslužných aktivitách

Zdroj vlastní výzkum

Graf znázorňuje, podle respondentů, jestli má mládež možnost podílet se na sebe-obslužných aktivitách. Výsledky jsou zřejmé, možnost má většina 36 (74%) respondentů, také 10 (20%) respondentů, kteří tvrdí „spíše ano“. Poslední 2 (6%) respondenti ze 49 respondentů, mají neutrální postoj.

10. Jak se cítíš připraven po stránce sebe-obslužnosti?

10. 1 Umím si uvařit jídlo

Tabulka č. 29 Počet četností

1	Určitě ano.	24	49%
2	Spíše ano.	18	37%
3	Neutrální postoj.	5	10%
4	Spíše ne.	2	4%
5	Určitě ne.	0	0%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 29 můžeme vyčíst, že s výrokem „umím si uvařit jídlo“ se mládež z velké části ztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 24 (49%) respondentů určitě si dokáže uvařit jídlo. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 42 (86%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, pouze oproti 2 (4%) respondentů, kteří tvrdí, že si neumí uvařit jídlo.

10. 2. Umím si sám vyprat prádlo

Tabulka č. 30 Počet četností

1	Určitě ano.	33	67%
2	Spíše ano.	12	25%
3	Neutrální postoj.	3	6%
4	Spíše ne.	0	0%
5	Určitě ne.	1	2%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 30 můžeme vyčíst, že s výrokem „umím si sám vyprat prádlo“ se mládež téměř z celé části ztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 33 (67%) respondentů si určitě dokážou vyprat prádlo. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 45 (92%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti 1 (2%) respondentovi, který tvrdí, že si neumí vyprat prádlo.

10. 3. Umím si vyžehlit prádlo

Tabulka č. 31 Počet četností

1	Určitě ano.	31	63%
2	Spíše ano.	12	25%
3	Neutrální postoj.	2	4%
4	Spíše ne.	2	4%
5	Určitě ne.	2	4%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 31 můžeme vyčíst, že s výrokem „umím si vyžehlit prádlo“ se mládež téměř z větší části ztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 31 (63%) respondentů určitě si dokáže vyžehlit prádlo. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 33 (88%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti 4 (8%) respondentů, kteří tvrdí, že si neumí vyžehlit prádlo.

10. 4. Umím si uklízet po sobě

Tabulka č. 32 Počet četností

1	Určitě ano.	31	63%
2	Spíše ano.	14	29%
3	Neutrální postoj.	2	4%
4	Spíše ne.	1	2%
5	Určitě ne.	1	2%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 32 můžeme vyčíst, že s výrokem „umím si po sobě uklízet“ se mládež téměř z velké části ztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 31 (63%) respondentů určitě si dokáže po sobě uklízet. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 45 (92%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti 2 (4%) respondentů, kteří tvrdí, že si neumí po sobě uklízet.

10. 5. Umím si udržovat pořádek ve svém pokoji

Tabulka č. 33 Počet četností

1	Určitě ano.	21	43%
2	Spíše ano.	16	33%
3	Neutrální postoj.	5	10%
4	Spíše ne.	6	12%
5	Určitě ne.	1	2%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 33 můžeme vyčíst, že s výrokem „umím si udržovat pořádek ve svém pokoji“ se mládež z větší části ztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 21 (43%) respondentů určitě si umí udržovat pořádek ve svém pokoji. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 37 (76%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti 7 (14%) respondentů, kteří tvrdí, že si neumí udržovat pořádek ve svém pokoji

10. 6. Umím udržovat pořádek v jiných prostorách dětského domova

Tabulka č. 34 Počet četností

1	Určitě ano.	19	39%
2	Spíše ano.	14	29%
3	Neutrální postoj.	8	16%
4	Spíše ne.	7	14%
5	Určitě ne.	1	2%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 34 můžeme vyčíst, že s výrokem „umím udržovat pořádek v jiných prostorách DD“ se mládež z velké části ztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 19 (39%) respondentů určitě umí udržovat pořádek v jiných prostorách DD, nejen pouze ve svém pokoji. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 33 (68%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti 8 (16%) respondentů, kteří tvrdí, že neumí udržovat pořádek v jiných prostorách zařízení.

10. 7. Zvládnou si nakoupit věci pro osobní potřebu

Tabulka č. 35 Počet četností

1	Určitě ano.	33	67%
2	Spíše ano.	10	21%
3	Neutrální postoj.	5	10%
4	Spíše ne.	1	2%
5	Určitě ne.	0	0%
	Celkem	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 35 můžeme vyčíst, že s výrokem „zvládnou si nakoupit věci pro osobní potřebu“ se mládež z velké části ztotožňuje. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 33 (67%) respondentů si určitě zvládne nakoupit věci pro osobní potřebu. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 43 (88%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti pouze 1 (2%) respondentu, který tvrdí, že si nezvládne nakoupit. Je zcela jasné, že tuto činnost zvládají téměř všichni respondenti.

10. 8. Zvládnou si, bez pomoci druhých, zorganizovat návštěvy u lékaře

Tabulka č. 36 Počet četností

1	Určitě ano.	16	33%
2	Spíše ano.	6	12%
3	Neutrální postoj.	15	31%
4	Spíše ne.	5	10%
5	Určitě ne.	7	14%
	Celkem.	49	100%

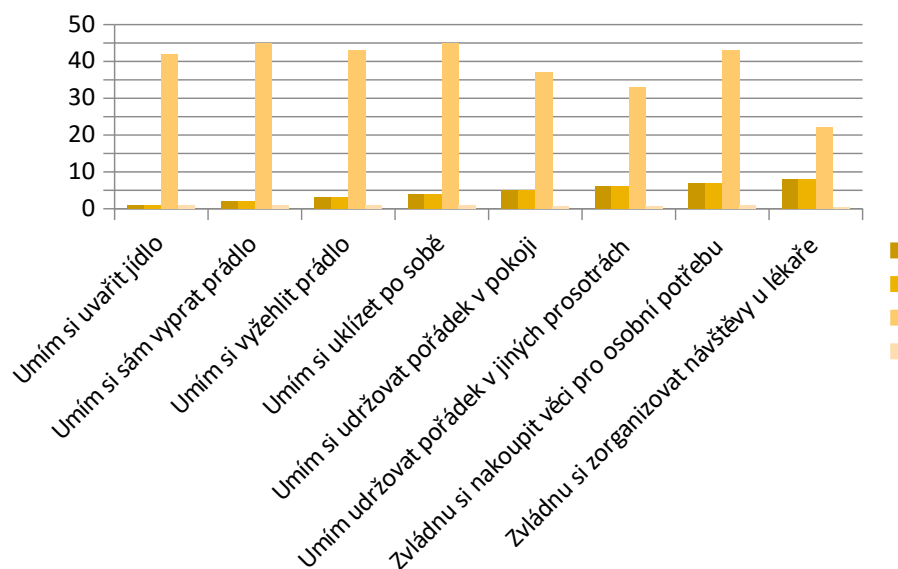
Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 36 můžeme vyčíst, že s výrokem „zvládnou si, bez pomoci druhých, zorganizovat návštěvy u lékaře“ se mládež z větší části ztotožňuje, ale zároveň stejně procentově 15 (31%) zaujímá neutrální postoj. U výroku, procentuálně nejvíce vychází, že 16 (33%) respondentů si zvládne zorganizovat návštěvy u lékařů. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 22 (45%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem než 12 (24%) respondentů, kteří tvrdí, že si nezvládnou sami zorganizovat návštěvy u lékaře.

Oblast sebe-obslužnosti - shrnutí

10. Cítíš se být připraven po stránce sebe-obslužnosti?

Graf č. 8 Sebe-obslužné činnosti

Zdroj: vlastní výzkum

Graf znázorňuje, procentuálně nejvíce odpověděných „ano“ u každého výroku zvlášť. Výsledkem je, že mládež nejvíce zvládá po stránce sebe-obslužných aktivit, praní, uklízení si po sobě, téměř na stejné úrovni ovládají vaření, žehlení a nakoupení si věci pro osobní potřebu (např. sladkosti).

Nejméně vyplývá, že si nedokážou zorganizovat návštěvy u lékaře. Tento výrok odpovídá i částečně na VO7 „*Je mládež z dětských domovů připravena na samostatný život po stránce zařizování organizačních záležitostí?*“ „ne, určitě si nedokáže zcela naplánovat návštěvy u doktorů, například s tím spojené návštěvy po úřadech.

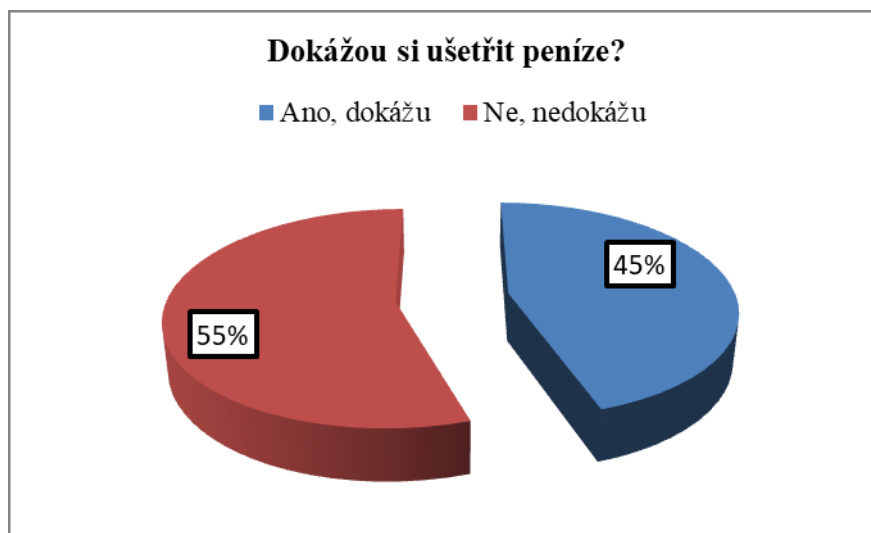
Na výzkumnou otázku „*Je mládež z dětských domovů připravena na samostatný život po stránce sebe-obslužných aktivit v domácnosti?*“, můžeme odpovědět, určitě si myslíme, že je připravena v sebe-obslužných aktivitách. Nejvíce ve zmiňovaných činnostech v odstavci před textem. Určitě by se měla lépe připravit v organizačních záležitostech, týkající se jejich osobního života.

VO6: *Je mládež z dětských domovů připravena na samostatný život po stránce finanční gramotnosti?*

Tato výzkumná otázka se pojí s položkami č. 11, 12, 13, 14.

11. Dokážeš si ušetřit kapesné?

Graf č. 9 Dokážou si ušetřit peníze?

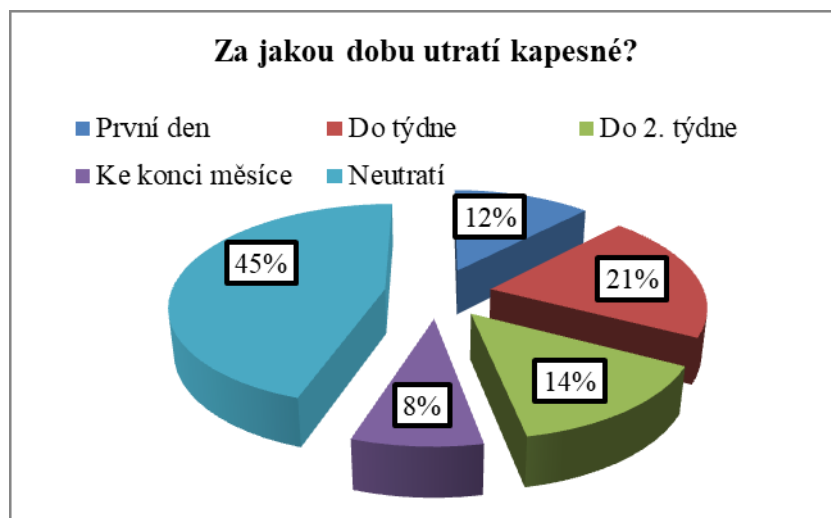

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu vyplývá, že ze 49 respondentů (55%) dotazovaných dokáže ušetřit peníze do příštího měsíce, oproti (45%) respondentů, kteří si nedokážou ušetřit peníze.

Pokud NE, za jak dlouho kapesné mládež z DD dokáže utratit?

Graf. 10 Za jakou dobu utratí kapesné?

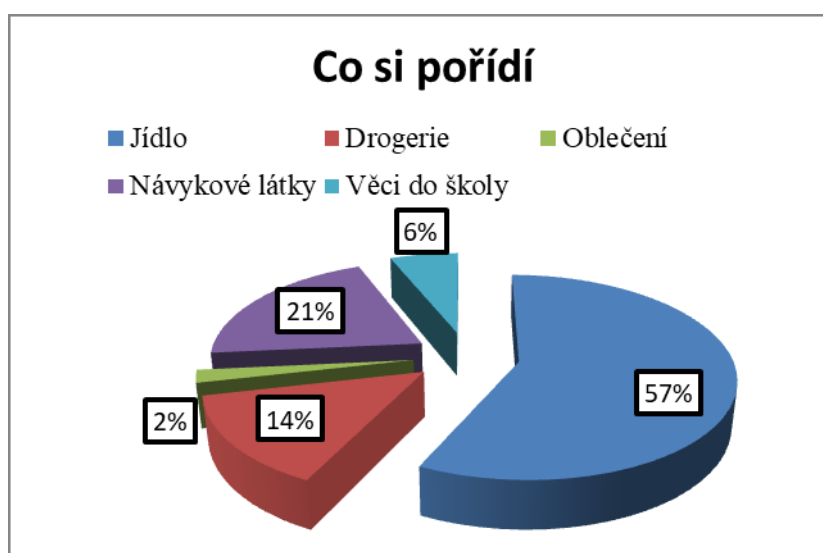

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu vyplývá, že ze 49 respondentů (45%) dotazovaných dokáže ušetřit peníze do příštího měsíce. Zbylé procenta znázorňují dobu utracení kapesného. Nejvíce mládež (21%) utratí peníze do pouhého týdne. Dále mládež utratí peníze do 2. týdne měsíce anebo první den, kdy kapesné dostanou. Malé procento (8%) si kapesné utratí ke konci týdne.

12. Mládež dostane kapesné, co si za ně nejčastěji pořídí?

Graf č. 11 Co si nejčastěji mládež pořizuje

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu vyplývá, že ze 49 respondentů (57%) dotazovaných si z kapesného nejčastěji pořizuje jídlo (např. sladkosti, fast food). Jako druhé si nejčastěji kupují návykové látky (např. cigarety), což je

(57%) respondentů. Dále je to drogerie, poté věci do školy a poslední je oblečení. Můžeme vysvětlit, proč tak málo respondentů si pořizuje oblečení, protože oblečení je jim poskytováno z „půdičky“.

13. Kde si představují mladiství, že budou po odchodu z DD bydlet? Bud' prožívat krátké období, než najdou něco stálějšího, nebo možná stráví i celý život.

Položku jsme zařadili k této výzkumné otázce, z důvodu, že bydlení souvisí s financemi.

13. 1. Půjdu ke své původní rodině

Tabulka č. 37 Počet četností

1	Určitě ano	17%	8	8	
2	Spíše ano	10%	5	10	
3	Neutrální postoj	16%	8	24	
4	Spíše ne	10%	5	20	
5	Určitě ne	47%	23	115	Průměr
		1,00	49	177	3,61

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež z dětského domova po odchodu ze zařízení půjde ke své původní rodině, procentuálně nejvíce vychází, že 23 (47%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, si myslí, že by určitě nechtělo jít zpět ke své původní rodině. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 13 respondentů (27%) by šlo ke své rodině, oproti větší části 28 (57%) respondentů, kteří odpověděli, že ne. Samotný průměr 3,61 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

13. 2. Pořídím si vlastní bydlení

Tabulka č. 38 Počet četností

1	Určitě ano	22%	11	11	
2	Spíše ano	35%	17	34	
3	Neutrální postoj	29%	14	42	
4	Spíše ne	6%	3	12	
5	Určitě ne	8%	4	20	Průměr
		1,00	49	119	2,43

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež z dětského domova po odchodu ze zařízení si pořídím vlastní bydlení, procentuálně nejvíce vychází, že 17 (35%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, si myslí, že si ho po odchodu ze zařízení pořídí. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 28 respondentů (57%) si chce pořídít vlastní bydlení než pouze 7 (13%) respondentů, kteří odpověděli, že ne. Samotný průměr 2,43 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

13. 3. Pořídím si bydlení s partnerkou/partnerem

Tabulka č. 39 Počet četností

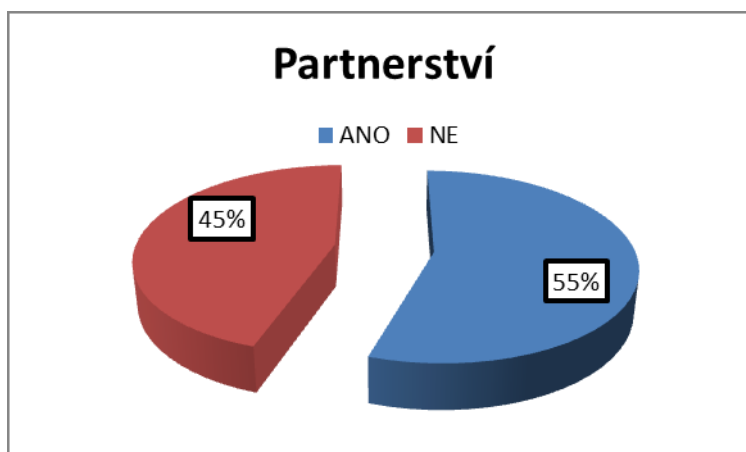
1	Určitě ano	31%	15	15	
2	Spíše ano	24%	12	24	
3	Neutrální postoj	29%	14	42	
4	Spíše ne	10%	5	20	
5	Určitě ne	6%	3	15	Průměr
		1,00	49	116	2,37

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež z dětského domova po odchodu ze zařízení si pořídí bydlení s přítelem/přítečkou, procentuálně nejvíce vychází, že 15 (31%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, si myslí, že si ho po odchodu ze zařízení pořídí se svým protějškem. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 27 respondentů (55%) si chce pořídít bydlení s partnerem/partnerkou než 8 (16%) respondentů, kteří odpověděli, že ne. Samotný průměr 2,37 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

K tomuto výroku, můžeme vyhodnotit položku č. 17 „**Máš v současné době partnera/partnerku, s kterým/kterou plánuješ žít po odchodu z DD?**“

Graf č. 12 Partnerství

Zdroj: vlastní výzkum

Graf znázorňuje, procentuálně 27 (55%) respondentů, kteří mají v současnosti partnerku nebo partnera oproti 22 (45%) respondentů, kteří nikoho nemají. Můžeme si všimnout, že položka č. 17 se vzájemně pojí s výrokiem „pořídím si bydlení s partnerkou/partnerem“ u položky č. 13. V grafu vyšlo, že je 27 mladistvých, kteří mají v současnosti partnerský vztah, a také stejný počet 27 respondentů odpovědělo, že by si pořídili se svým protějškem společné bydlení. Z toho vyplývá, že mladiství mají pevné vztahy se svými protějšky a myslí na sebe do budoucna.

13. 4. Ubytuji se prozatím v domově na půl cesty

Tabulka č. 40 Počet četností

1	Určitě ano	12%	6	6	
2	Spíše ano	12%	6	12	
3	Neutrální postoj	27%	13	39	
4	Spíše ne	20%	10	40	
5	Určitě ne	29%	14	70	Průměr
		1,00	49	167	3,41

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež z dětského domova po odchodu ze zařízení se prozatím ubytuje v domově na půl cesty, nejvíce vychází, že 14 (29%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, tvrdí, že se v domě na půl cesty určitě neubytuje. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak pouhých 12 respondentů (24%) by využilo možnosti na ubytování se v domově na půl cesty, oproti 24 (49%) respondentů, kteří odpověděli, že ne. Samotný průměr 3, 41 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

13. 5. Budu studovat a zůstanu v DD do 26 let

Tabulka č. 41 Počet četností

1	Určitě ano	18%	9	9	
2	Spíše ano	12%	6	12	
3	Neutrální postoj	35%	17	51	
4	Spíše ne	10%	5	20	
5	Určitě ne	25%	12	60	Průměr
		1,00	49	152	3,10

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež z dětského domova bude studovat a zůstane v DD do 26 let, vychází, že 17 (35%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, má k výroku neutrální postoj. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak pouhých 15 respondentů (30%) by využilo možnosti studovat a být ubytován nadále v DD, oproti 17 (35%) respondentů, kteří odpověděli, že určitě ne. Samotný průměr 3, 10 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

13. 6. Budu studovat a pořídím si vlastní bydlení.

Tabulka č. 42 Počet četností

1	Určitě ano	8%	4	4	
2	Spíše ano	14%	7	14	
3	Neutrální postoj	31%	15	45	
4	Spíše ne	33%	16	64	
5	Určitě ne	14%	7	35	Průměr
		1,00	49	162	3,31

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež z dětského domova, že mládež bude studovat a pořídí si vlastní bydlení, vychází, že 16 (33%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, se s výrokiem spíše neztotožňuje. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak pouhých 11 respondentů (22%) by chtělo nadále studovat, ale bydlet ve vlastním bydlení, oproti 23 (47%) respondentů, kteří odpověděli, že určitě ne. Samotný průměr 3,31 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

Položka č. 13 – shrnutí

Tabulka č. 43 Shrnutí

Oblast financí	K rodině	Vlastní bydlení	Bydlení s přítelem/přítelkyní	Dům na půl cesty	Zůstanu v DD (studovat)	Vlastní bydlení (budu studovat)
13. Kde budeš bydlet	13.1.	13.2.	13.3.	13.4.	13.5.	13.6.
Průměr:	3,61	2,43	2,37	3,41	3,1	3,31
Modus:	23	17	15	13	17	16
Směrodatná odchylka:	3,92	2,68	2,64	3,66	3,39	3,49

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka znázorňuje, nejvíce odpověděných možností ke každému výroku k položce č. 13. Výsledkem je, že po odchodu z dětského domova by si mládež nejvíce pořídila vlastní bydlení (v průměru 2,43), téměř na stejné úrovni je výrok „pořídím si bydlení s partnerem/partnerkou“ (v průměru 2,37). Jako další možnost respondenti vidí studium a zůstat v DD anebo studium a pořídít si u toho vlastní bydlení. Jako poslední možností vyšel výrok „vrátím se ke svojí původní rodině“.

14. Jak si mládež představuje, že bude získávat po odchodu z dětského domova peníze?

14. 1 Budu pracovat

Tabulka č. 44 Počet četností

1	Určitě ano.	37	76%
2	Spíše ano.	8	16%
3	Neutrální postoj.	2	4%
4	Spíše ne.	1	2%
5	Určitě ne.	1	2%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 44 můžeme vyčíst, že nejvíce 37 (76%) respondentů se s výrokem „budu pracovat“ ztotožňuje. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 45 (92%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti 2 (24%) respondentů, kteří tvrdí, že pracovat nebudou.

14. 2. Budu si občas přivydělávat brigádně

Tabulka č. 45 Počet četností

1	Určitě ano.	17	35%
2	Spíše ano.	20	41%
3	Neutrální postoj.	10	20%
4	Spíše ne.	0	0%
5	Určitě ne.	2	4%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 45 můžeme vyčíst, že nejvíce 17 (35%) respondentů se s výrokem „Budou si občas přivydělávat brigádně“ ztotožňuje. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 37 (76%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti 2 (4%) respondentů, kteří tvrdí, že pracovat nebudou.

14. 3. Budu si brigádně přivydělávat při studiu

Tabulka č. 46 Počet četností

1	Určitě ano.	13	27%
2	Spíše ano.	6	12%
3	Neutrální postoj.	18	37%
4	Spíše ne.	7	14%
5	Určitě ne.	5	10%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 46 můžeme vyčíst, že nejvíce 18 (37%) respondentů se s výrokem „Budu si brigádně přivydělávat při studiu“ zaujímá neutrální postoj. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 19 (39%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti 12 (24%) respondentů, kteří tvrdí, že si přivydělávat při studiu nebudou.

14. 4. Budu dostávat podporu v nezaměstnanosti

Tabulka č. 47 Počet četností

1	Určitě ano.	4	8%
2	Spíše ano.	2	4%
3	Neutrální postoj.	18	37%
4	Spíše ne.	8	16%
5	Určitě ne.	17	35%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 47 můžeme vyčíst, že nejvíce 18 (37%) respondentů se s výrokem „Budu dostávat podporu v nezaměstnanosti“ zaujímá neutrální postoj. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 6 (12%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti větší části, kterou tvoří 25 (51%) respondentů, kteří tvrdí, že si podporu v nezaměstnanosti dostávat nebudou. Ukazuje se, jako pozitivní výsledek, který souvisí i s první výrokem „budu pracovat“.

14. 5. Budu si půjčovat peníze

Tabulka č. 48 Počet četností

1	Určitě ano.	1	2%
2	Spíše ano.	1	2%
3	Neutrální postoj.	8	16%
4	Spíše ne.	16	33%
5	Určitě ne.	23	47%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 48 můžeme vyčíst, že nejvíce 23 (47%) respondentů se s výrokem „Budu si půjčovat peníze“ neztotožňuje. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 2 (4%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti větší části, kterou tvoří 39 (80%) respondentů, kteří tvrdí, že si peníze půjčovat nebudou. Vyhodnocený výrok, se ukazuje jako pozitivní.

14. 6. Budu dostávat peníze od rodiny

Tabulka č. 49 Počet četností

1	Určitě ano.	3	6%
2	Spíše ano.	3	6%
3	Neutrální postoj.	15	31%
4	Spíše ne.	5	10%
5	Určitě ne.	23	47%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 49 můžeme vyčíst, že nejvíce 23 (47%) respondentů se s výrokem „Budu dostávat peníze od rodiny“ neztotožňuje. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 6 (12%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti větší části, kterou tvoří 28 (57%) respondentů, kteří tvrdí, že určitě nebudou dostávat od rodiny peníze.

14. 7. Nebudu potřebovat peníze

Tabulka č. 50 Počet četností

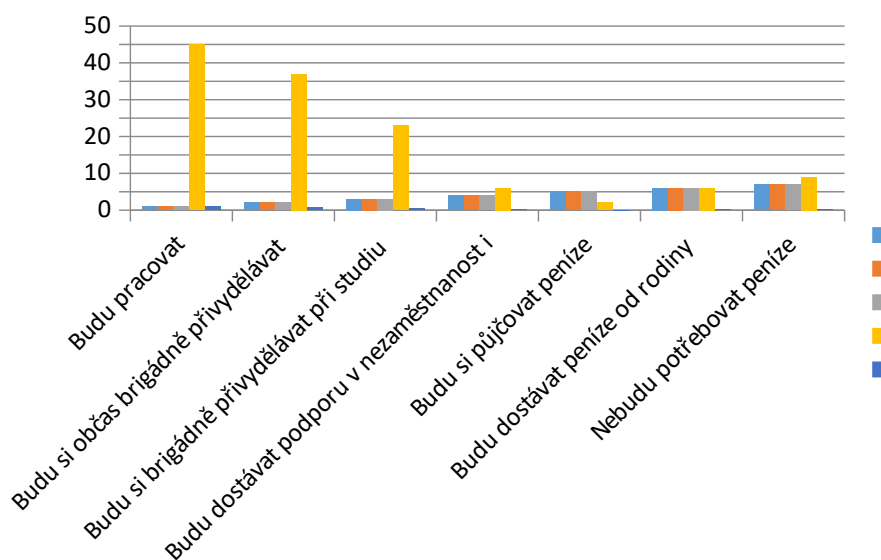
1	Určitě ano.	8	16%
2	Spíše ano.	1	2%
3	Neutrální postoj.	10	21%
4	Spíše ne.	1	2%
5	Určitě ne.	29	59%
	Celkem.	49	100%

Zdroj: vlastní výzkum

Z tabulky č. 50 můžeme vyčíst, že nejvíce 29 (59%) respondentů se s výrokem „nebudu potřebovat peníze“ neztotožňuje. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 9 (18%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů se ztotožňuje s výrokem, oproti větší části, kterou tvoří 30 (61%) respondentů, kteří tvrdí, že určitě peníze budou potřebovat. Myslíme si, že výsledek je téměř pozitivní, protože větší část se ztotožňuje s tím, že bude potřebovat peníze po odchodu z DD.

Položka jak bude získávat peníze – shrnutí

Graf č. 13 Shrnutí

Zdroj: vlastní výzkum

Graf znázorňuje vyhodnocení položky č. 14. Vypovídá o tom, že si mládež nejvíce představuje, že bude po odchodu z DD pracovat. Za druhé se nejvíce ztotožňují s tím, že si budou pouze brigádně přivydělávat a třetí možností je že si budou brigádně přivydělávat při studiu. Myslíme, si že výsledek se ukázal velmi pozitivní.

Na výzkumnou otázku „*Je mládež z dětských domovů připravena na samostatný život po stránce finanční gramotnosti?*“ můžeme odpovědět za pomoci třech vyhodnocených položek. V první položce č. 11 jsme zjistili, že více mládeže si nedokáže ušetřit kapesné do dalšího měsíce, většinou ho utratí do prvního týdne. V druhé položce č. 12 jsme zjistili, že nejvíce utrací kapesné za jídlo. Dále ze 17. položky, která je začleněna do 13. položky nám vyplývá, že více respondentů má partnera/partnerku. Výsledkem 13. Položky je, že nejvíce respondentů by si po odchodu z DD pořídilo bydlení s partnerkou/partnerem a jako druhou nejčastější možnost by si volili vlastní bydlení. S tím jsou spojené finance, také proto jsme položili položku č. 14, kde jsme zjistili, že nejvíce mládeže po odchodu z DD bude chtít si peníze vydělávat. Myslíme si, že je mládež připravena po stránce finanční gramotnosti, ale mohli by se více naučit šetřit si peníze, protože v budoucnu je budou určitě potřebovat.

VO8: *Je mládež z dětských domovů připravena na samostatný život po stránce pracovní pozice?*

K této výzkumné otázce se pojí položky č. 15, 16

15. Víš jak se ucházet o pracovní místo?

Tabulka č. 51 Počtu četností

1	určitě ano	27%	13	13	
2	spíše ano	47%	23	46	
3	neutrální postoj	18%	9	27	
4	spíše ne	6%	3	12	
5	určitě ne	2%	1	5	Průměr
		1,00	49	103	2,10

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku, zda mládež ví, jak se ucházet o pracovní místo, procentuálně nejvíce vychází, že 23 (47%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, ví jak se ucházet o místo. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 36 respondentů (74%) ví, oproti 4 (8%) respondentů, kteří odpověděli, že neví, jak by se ucházeli o pracovní pozici. Samotný průměr 2,10 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

16. Jak získat pracovní místo?

16.1 Půjdu se informovat na Úřad práce

Tabulka č. 52 Počet četností

1	určitě ano	46%	22	22	
2	spíše ano	27%	13	26	
3	neutrální postoj	21%	11	33	
4	spíše ne	2%	1	4	
5	určitě ne	4%	2	10	Prů- měr
		1,00	49	95	1,94

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku „půjdu se informovat na Úřad práce“, procentuálně nejvíce vychází, že 22 (46%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, se určitě ztotožňují s výrokem. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 35 respondentů (73%) by se šlo informovat na Úřad práce, oproti 3 (6%) respondentům, kteří odpověděli, že by nešli. Samotný průměr 1,94 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

16. 2. Budu se snažit získat práci prostřednictvím internetu

Tabulka č. 53 Počet četností

1	určitě ano	35%	17	17	
2	spíše ano	29%	14	28	
3	neutrální postoj	24%	12	36	
4	spíše ne	6%	3	12	
5	určitě ne	6%	3	15	Průměr
		1,00	49	108	2,20

Zdroj vlastní výzkum

U výroku „půjdu se informovat na Úřad práce“, procentuálně nejvíce vychází, že 17 (35%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, zaujímá neutrální postoj. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 31 respondentů (63%) bude hledat práci prostřednictvím internetu, oproti 6 (12%) respondentům, kteří odpověděli, že ne. Samotný průměr 2,20 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

16. 3. Budu se informovat na práci osobně na vybraném pracovišti

Tabulka č. 54 Počet četností

1	Určitě ano	49%	24	24	
2	spíše ano	18%	9	18	
3	neutrální postoj	29%	14	42	
4	spíše ne	2%	1	4	
5	určitě ne	2%	1	5	Průměr
		1,00	49	93	1,90

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku „budu se informovat na práci osobně na vybraném pracovišti“, procentuálně nejvíce vychází, že 24 (49%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, určitě se půjde zeptat na pracoviště. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 33 respondentů (67%) půjde se informovat osobně, oproti 2 (4%) respondentů, kteří odpověděli, že ne. Samotný průměr 1,90 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

16. 4. Budu čekat než se něco naskytne

Tabulka č. 55 Počet četností

1	Určitě ano	6%	3	3	
2	spíše ano	8%	4	8	
3	neutrální postoj	22%	11	33	
4	spíše ne	37%	18	72	
5	určitě ne	27%	13	65	Průměr
		1,00	49	181	3,69

Zdroj: vlastní výzkum

U výroku „budu čekat, až se něco naskytne“, procentuálně nejvíce vychází, že 18 (37%) respondentů z celkového počtu 49 respondentů, spíše nebude, ale bude se realizovat sám. Když porovnáme, jestli ano nebo ne, tak 7 respondentů (14%) bude čekat, než se něco naskytne oproti větší část 31 (64%) respondentů, kteří odpověděli, že ne. Samotný průměr 3,69 vypovídá o vyhodnocení tohoto výroku.

Položka č. 16 – shrnutí

Tabulka č. 56 Shrnutí

Oblast pracovního místa	Na Úřad práce	Přes internet	Osobně	Budu čekat
16.	16.1.	16.2.	16.3.	16.4.
Průměr:	1,99	2,20	1,90	3,69
Modus:	22	17	24	18
Směrodatná odchylka:	2,2	2,49	2,15	3,86

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka odpovídá na položku č. 16, ptáme se, co by mládež udělala, aby získala pracovní místo. Podle průměru 1,90 můžeme odpovědět, že by nejvíce šla osobně se zeptat na pracovní místo a za druhé by se šla informovat na úřad práce (v průměru 1,99).

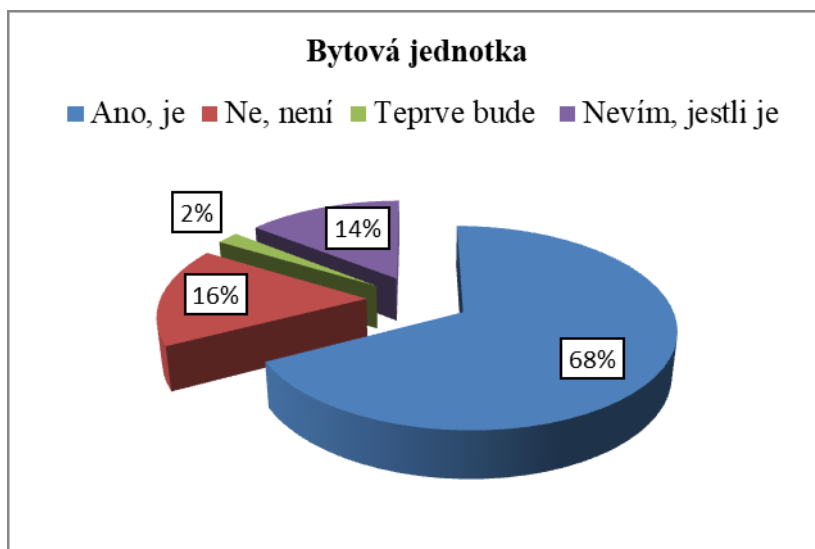
Na výzkumnou otázku „*Je mládež z dětských domovů připravena na samostatný život po stránce pracovní pozice?*“ můžeme odpovědět za pomoci dvou vyhodnocených položek. V první položce č. 15 jsme zjistili, že více mládeže ví jak se ucházet o pracovní místo. V druhé položce č. 16 jsme pomocí výroků zjistili, že nejvíce mládeže by šla osobně se zeptat na pracovní místo na vybrané pracoviště. Myslíme si, že je mládež připravena po stránce finanční gramotnosti, ale mohla by se více naučit šetřit si peníze, protože v budoucnu je budou určitě potřebovat. Myslíme si, že se jedná o uspokojivý výsledek ze zjištění, že by mládež nečekala, až se něco naskytne, ale realizovala by se, a hledala buď osobně anebo pomocí prostředků.

V praktické části nás také zajímá zda, je v dětských domovech bytová jednotka a také jestli mají možnost jej děti využívat a zda je pro mládež přínosem.

S bytovou jednotkou se pojí položka č. 18, 19

18. Je v dětském domově bytová jednotka?

Graf č. 14 Bytová jednotka

Zdroj vlastní výzkum

Graf nám procentuálně znázorňuje, zda je zřízena, nebo zda mládež ví, že existuje. Nejvíce (68%) respondentů odpovědělo „ano“ a (16%) respondentů, že „ne“.

19. Možnost zkusit si bydlet v bytové jednotce.

Graf č. 15 Možnost zkusit si bytovou jednotku

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu lze vyčíst, že větší část respondentů (76%), neměla možnost si zkusit bytovou jednotku, buď z důvodu, že mládež nechce mít tu zkušenost nebo se na ně nedostalo a čeká na příležitost.

Pokud Ano, ptali jsme se, v čem je bytová jednotka přínosem.

Odpovědi respondentů:

„osamostatnění se“

„naučím se samostatnosti – vařit, uklízet si po sobě, nakupovat, atd.“

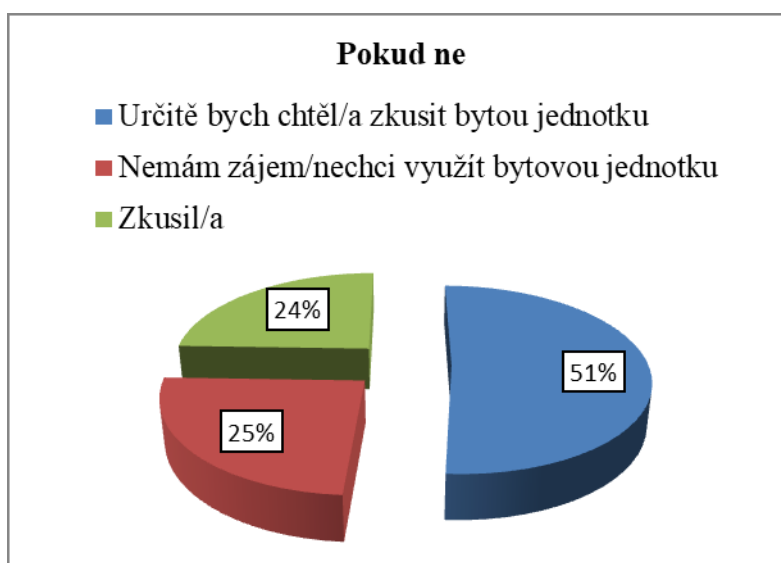
„ano, zjistila jsem, že to nezvládám“

„naučím se nakupovat potraviny, naučím se částečně vařit, naučím se hospodařit s penězi“

Když si všimneme, odpovědi respondentů souvisí s položkami v dotazníku. Jsme rádi za odpovědi respondentů, ale je škoda, že se k otevřené otázce nevyjádřili všichni respondenti (12), kteří odpověděli, že měli možnost si vyzkoušet bytovou jednotku.

Pokud ne

Graf č. 16 Pokud ne

Zdroj: vlastní výzkum

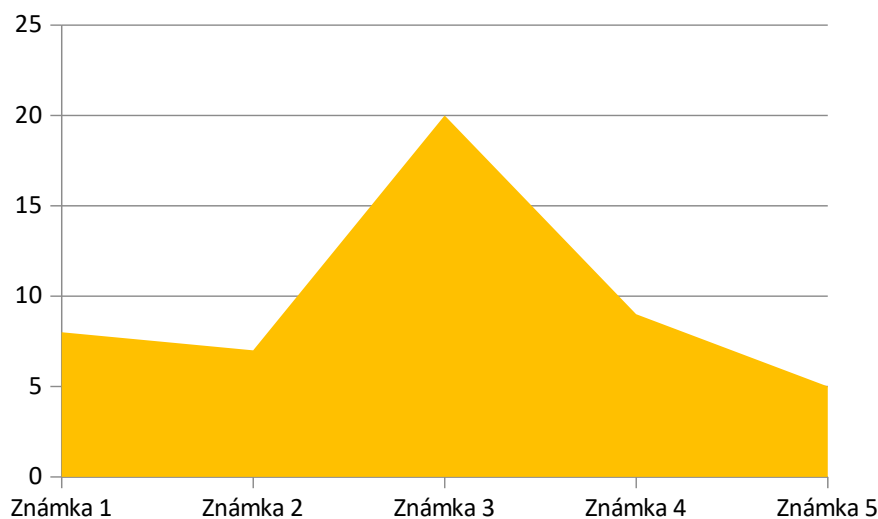
Graf znázorňuje, že mládež (51%), která nezkusila bytovou jednotku, by ji určitě chtěla vyzkoušet.

20. Na jakou známku se cítí mládež připravena v jednotlivých oblastech připravenosti?

20. 1. Jsem připraven na samostatné bydlení po odchodu z DD

Graf č. 17 Přípravenost na samostatné bydlení

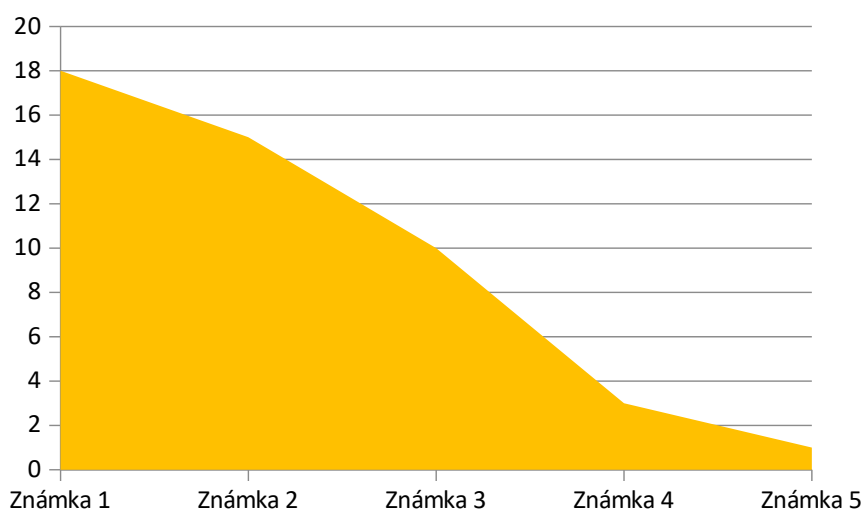

Zdroj: vlastní výzkum

Graf znázorňuje, že celkově se mládež cítí být připravena na známku 3.

20. 2. Jsem připraven v oblasti sebe-obslužnosti

Graf č. 18 Přípravenost v oblasti sebe-obslužnosti

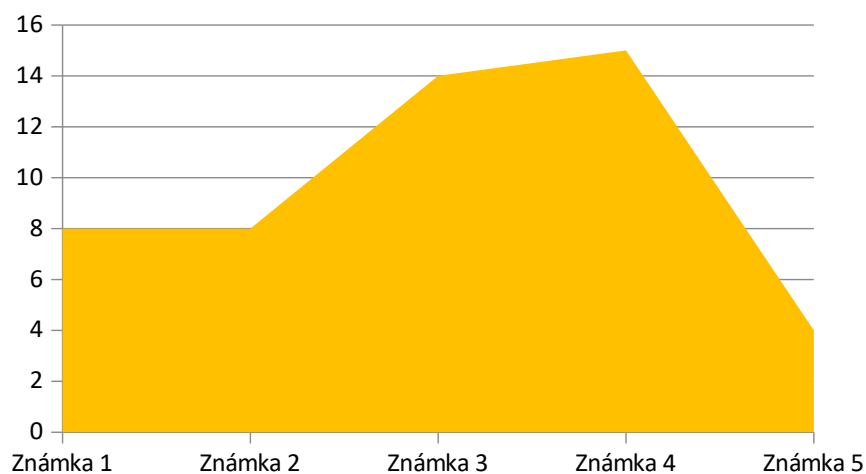

Zdroj: vlastní výzkum

Graf znázorňuje, že mládež se cítí být připravena v oblasti sebe-obslužnosti na známku 1. Výsledná známka taktéž odpovídá odpovědným výrookům u položky č. 10.

20. 3. Jsem připraven v oblasti zařizování organizačních záležitostí

Graf č. 19 Přípravenost v oblasti zařizování organizačních záležitostí

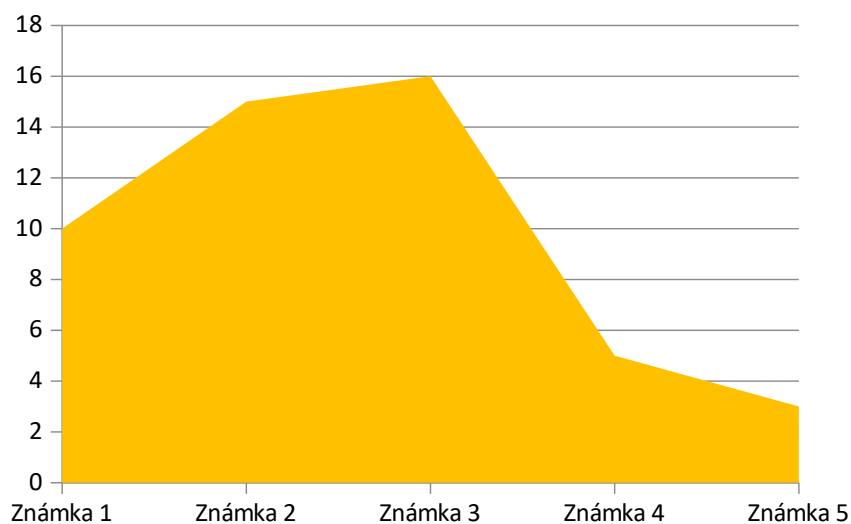

Zdroj: vlastní výzkum

Graf znázorňuje, že mládež se cítí být připravena v oblasti zařizování organizačních záležitostí na známku 4, která se přiklání ke známce 3. Výsledná známka taktéž odpovídá výroku 10. 8. U položky č. 10.

20. 4. Jsem připraven v oblasti hodnoty financí

Graf č. 20 Přípravenost v oblasti hodnoty financí

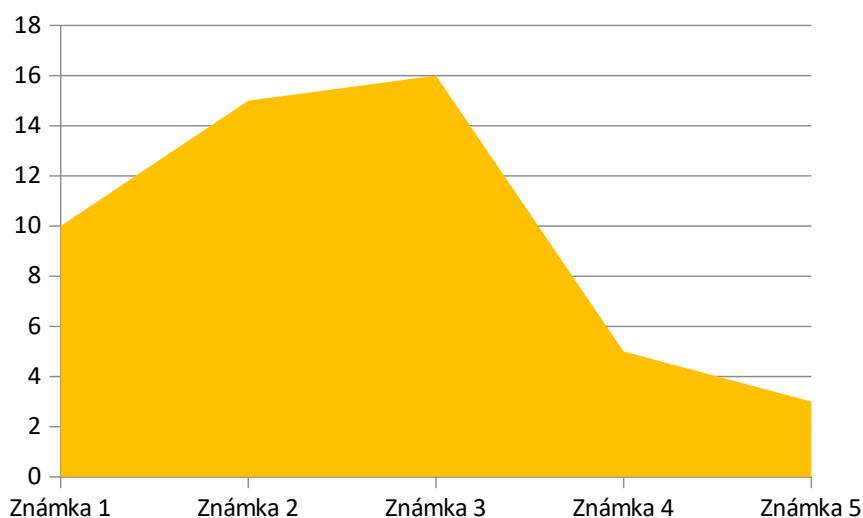

Zdroj: vlastní výzkum

Graf znázorňuje, že mládež se cítí být připravena v oblasti hodnoty financí na známku 3, která se přiklání ke známce 2 a 1. Výsledná známka taktéž odpovídá položkám č. 11, 12, 13, 14

20. 5. Jsem připraven v oblasti pracovní pozice

Graf č. 21 Připravenost v oblasti pracovní pozice

Zdroj: vlastní výzkum

Graf znázorňuje, že mládež se cítí být připravena v oblasti pracovní pozice na známku 3, která se přiklání ke známce 2. Výsledná známka taktéž odpovídá položkám č. 15 a 16

5.2 Bivariační analýza

Bivariační analýza ověřuje hypotézy, které jsme si stanovili před celkovou analýzou dat.

H₀: Chlapci v dětském domově si dokážou stejně ušetřit kapesné jako dívky v dětském domově.

H_A: Chlapci v dětském domově si dokážou více ušetřit kapesné než dívky v dětském domově.

Tabulka č. 57 skutečné četnosti

	Dokážou si ušetřit peníze	Nedokážou si ušetřit peníze	n _{·j}
Chlapci	9	12	21
Dívky	13	15	28
n _{i·}	22	27	49

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 58 očekávané četnosti

	Dokážou si ušetřit peníze	Nedokážou si ušetřit peníze	n _{·j}
Chlapci	9.43	11.57	21
Dívky	12.57	15.43	28
n _{i·}	22	27	49

Zdroj: vlastní výzkum

Ověření

Vzorec:

$$G = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}}$$

Po dosažení do vzorce vychází testové kritérium:

$$G = 0.062$$

Kritická hodnota: $\chi(1-\alpha)$; df = 3.841

Na hladině významnosti 5% nezamítáme nulovou hypotézu a zamítáme hypotézu alternativní.

Neexistují statisticky významné rozdíly mezi skupinou chlapců a dívek v míře ušetření si kapesného do dalšího měsíce.

H₀: Dívky v dětském domově se cítí být stejně připraveni v oblasti sebe-obslužnosti, konkrétně „umět udržovat pořádek v jiných prostorách dětského domova“ než chlapci v dětském domově.

H_A: Dívky v dětském domově se více cítí být připraveni v oblasti sebe-obslužnosti, konkrétně „umět udržovat pořádek v jiných prostorách dětského domova“ než chlapci v dětském domově.

Tabulka č. 59 skutečné četnosti

	Umím udržovat pořádek	Neumím udržovat pořádek	n _{·j}
Chlapci	10	11	21
Dívky	12	16	28
n _{i·}	22	27	49

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 60 očekávané četnosti

	Umím udržovat pořádek	Neumím udržovat pořádek	n _{·j}
Chlapci	9.43	11.57	21
Dívky	12.57	15.43	28
n _{i·}	22	27	49

Zdroj: vlastní výzkum

Ověření

Testové kritérium:

$$G = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}} :$$

Po dosažení do vzorce vychází testové kritérium:

$$G = 0.109$$

Kritická hodnota: $\chi(1-\alpha)$; df = 3.841

Na hladině významnosti 5% nezamítáme nulovou hypotézu a zamítáme hypotézu alternativní.

Neexistují statisticky významné rozdíly mezi skupinou chlapců a dívek v míře připravenosti sebeobslužných aktivit, konkrétně v činnosti „umět dodržovat pořádek v jiných prostorách dětského domova“.

5.3 Vyhodnocení rozhovoru

V této kapitole analyzujeme výsledky za pomoci otevřeného kódování. Rozhovor nám byl poskytnutý jedné z respondentek dotazníku, aby nám danou problematiku našeho tématu prohloubil.

Informantka má 19 let a vychovává svého syna, který má 2 roky. Informantka při domluvě rozhovoru byla ještě chovankou v DD, ale před realizací rozhovoru se nastěhovala ke svému partnerovi. Rozhovor byl ještě realizován na území dětského domova.

Na začátek jsme se otázali respondentky, zda souhlasí s nahráváním rozhovoru, s tím, že je rozhovor anonymní a poskytnutý k bakalářské práci. Informantka souhlasila s nahráváním: „*Ano souhlasím s poskytnutí rozhovoru.*“ (informantka1).

5.3.1 Kategorie č. 1 pocity při odchodu z DD

Před zahájením rozhovoru jsem se informantky otázala na běžnou otázku „Jak se ti teď daří?“, odpověděla: „*Daří se mi dobře. Drží mě teď můj přítel, hlavně finančně a psychicky, takže teď ani žádné problémy nejsou. Spíš mi začíná život dospěléka, chození po úřadech a zařizování a nějaká ta zodpovědnost*“ (informantka1). Navázali jsme přímý kontakt a začali se věnovat první kategorii.

První kategorie je zaměřena popis pocitů při odchodu z dětského domova. V této kategorii jsme použili následující kódy.

Tabulka č. 61 Kódy – pocity při odchodu z DD

Název kategorie	Kód v kategorii
Pocity při odchodu z dětského domova	Strach ze zklamání
	Lhostejnost vychovatelů
	Radost

Zdroj: vlastní výzkum

Při rozhovoru jsme se zaměřili na oblast emoční stránky. Informantka uvedla své **pocity, které měla, když opouštěla dětský domov**: „*Měla jsem pocity zklamání, jako ne, že já jsem zklamaná, ale že já zklamu ty lidi. Když jsem odcházela a viděla, že brečí, že jim odchází dítě z dětského domova a že jim budu chybět, tak jsem cítila, že opouštím svůj domov, ale u některých vychovatelů jsem viděla, že jim to bylo jedno, že odcházím a rozloučili se jenom tak, ahoj. Celkem mě to mrzelo. Mrzelo mě, že jsem se nestihla více rozloučit s paní ředitelkou, ale stihli jsme si říci ahoj a taky mi dala radu. Radu, že mám jakoby žít spravedlivý život a dávat na Tonička (syna) pozor, že je to teď jediný co mám. Když jsem odcházela tak jsem měla i na jednu stranu, že začne něco nového a jiného*“ (informantka1). Dále jsme navázali na druhou kategorii.

5.3.2 Kategorie č. 2 vazby v dětském domově i mimo něj

V kategorii se zaměřujeme na vazby respondentky, které je měla v době, kdy vyrůstala v dětském domově. V této kategorii jsme použili následující kódy:

Tabulka č. 62 Kódy – vazby v dětském domově i mimo něj

Název kategorie	Kód v kategorii
Vazby v dětském domově i mimo něj	Vychovatelé
	Dospělí
	Kamarádky, které mají děti
	Vrstevníci, kteří děti nemají

Zdroj: vlastní výzkum

Zaměřujeme se na její vazby v DD. Respondentka uvádí, jak vycházela s vrstevníky v dětském domově, v době kdy měla syna: „Díky tomu, že mám syna, jsem se nebavila s holkami v mém věku. V dětském domově byly mladší holky a nikdo nebyl starší, než jsem já. Spíše jsem si rozuměla s vychovateli. V okruhu domova jsem se bavila více s dospělými než s mladšími lidmi“ (informantka1). Také uvádí, jaký byl její okruh přátel mimo dětský domov: „V okruhu mimo domov jsem se také bavila s dospělými a kamarádkami, které mají děti, ale také s normálními osmnáctiletými i devatenáctiletými holkami, které nemají děti. V době když jsem neměla dítě, tak to bylo jiné. Od doby co jsem porodila syna, tak jsme si s mladšími neměla co říct“ (informantka1). Pochopitelně, že informantka si už nerozuměla s mládeží, která neměla dítě, proto vyhledávala starší lidi i vychovatele. Určitě za účelem i pomoci a rady. Tak se dostáváme k další kategorii, která nám tuto oblast prohloubí.

5.3.3 Kategorie č. 3 oblast rady a pomoci

V kategorii se dozvíme, koho informantka nejčastěji žádala o pomoc a rady a to v době kdy v dětském domově pobývala. V této kategorii jsme použili následující kódy:

Tabulka č. 63 Kódy - rada a pomoc

Název kategorie	Kód v kategorii
Oblast rady a pomoci	Denní vychovatel
	Noční vychovatel
	Kamarádky
	Paní ředitelka

Zdroj: vlastní výzkum

Ptali jsme se informantky, koho nejčastěji požádala o radu nebo pomoc v DD? Uvádí: „Když jsem potřebovala poradit, nebo pomoc, tak mě poradil nejvíce vychovatel. Když jsem potřebovala něco konkrétního, šla jsem za tetou vychovatelkou, která je mi hodně blízká. Také jsem kontaktovala kamarádky, které mi dokázaly poradit, které už mají dítě“ (informantka1). Víme, že v zařízení pracuje denní vychovatel i noční vychovatel. Informantka uvádí rozdíl, z jejího pohledu: „Často jsem žádala denního i nočního. Denní hodně pomohl se školou. Jak udělat to a to. S čímkoliv.“

Hlavně s tím co je v životě důležité. Naopak noční mi pomohl a poradil ohledně syna“ (informantka1). Když jsme zmínili vychovatele, otázali jsme se ještě na paní ředitelku zařízení. Informantka popisuje: „za paní ředitelkou moc dětí pro rady a pomoc nechodí, pokud se nejedná o něco důležitého. Má málo času“ (respondentka1). Dále jsme se v rozhovoru zaměřili na volný čas, který popisujeme v další kategorii.

5.3.4 Kategorie č. 4 volný čas

V oblasti této kategorie, jsme se ptali informantky, jak tráví volný čas. V této kategorii jsme použili následující kódy:

Tabulka č. 64 Kódy – volný čas

Název kategorie	Kód v kategorii
Oblast volného času	Chodila ven s kamarády
	Chodila do obchodů
	Chodila na diskotéky
	Hrála si se synem
	Účastnila se aktivit z DD
	Absolvovala projekty

Zdroj: vlastní výzkum

Podle popisu informantky se jedná o aktivní trávení volného času. Uvádí: „Když jsem neměla dítě, tak jsem chodila do obchodů, chodila jsem s kamarádkami ven. Chodívala jsem na diskotéky“ (informantka1). Po porodu svého syna, uvádí: „...začaly jiné starosti, už to nebylo lítání po venku, chození s holkami do obchodu a tak. Hodně jsem se věnovala synovi. Veškerý volný čas jsem pak trávila s malým. Dá se říci, že jsme ho trávili aktivně, a to pokaždé, když jsme šli spolu na procházku, nebo si hráli, atd.“ (informantka1). Informantka v rozhovoru popisuje, že aktivity v dětském domově spíše vymýšlí a plánují vychovatelé než děti. Aktivity, které se konají každým rokem stejné nebo i jiné. Popisuje: „Každý rok jsou nějaké akce. Ted' jsou třeba plavecké závody, kterých se musí zúčastnit všechny děti. Osobně jsem se účastnila těch plaveckých závodů, pak třeba triatlon Tomáše Slabaty v Otrokovicích na Štěrkáči. Dále koupaliště, tábory, týdenní pobyty pro děti a různě“ (informantka1). K této kategorii jsme se ptali na doplňující otázkou: **Byly v dětském domově k dispozici projekty, které pomáhají k přípravě mládeže na samostatný život?** Odpovídá: „Byly tam projekty, některé jsem i absolvovala. Vždycky dojde někdo z toho projektu, že nás chce do toho zapojit, že jde o dobrou věc. Například projekt, který se jmenuje: Jak začít správně nebo První krok, tuším. Je to hodně poučné. V projektu například vykládají, kam máme jít na úřad, jak vyplňovat různé papíry z úřadu a takhle“ (respondentka1). Dále jsme v rozhovoru směřovali k další vymezené oblasti, a to sebe-obslužných aktivit, kterou rozebíráme v další kategorii.

5.3.5 Kategorie č. 5 sebe-obslužné aktivity

V této kategorii jsme se ptali na sebe-obslužné aktivity, které by měla mládež v DD vykonávat.

Tabulka č. 65 Kódy - oblast sebe-obslužnosti

Název kategorie	Kód v kategorii
Oblast sebe-obslužných aktivit	Služby podle rozpisu
	Vaření
	Praní a žehlení prádla
	Uklízení

Zdroj: vlastní výzkum

Ptali jsme se informantky, zda měla možnost se podílet na těchto činnostech. Odpovídá: „*Vždy ráno se rozdala snídaně, podle rozpisu služby. Poté služba uklidila a zametla jídelnu a šlo se do školy*“ (informantka1). Dále nás zajímalo, jestli si mládež a konkrétně informantka v DD vařila jídlo. Uvádí: „*Přes týden nám posílali jídlo paní kuchařky. Sami jsme si vařili, pátek a o víkendu*“ (informantka1) Také jsme se zeptali, jak vaření jídla o víkendu probíhalo? Uvádí: „*Většinou je to tak, že když některé dítě chce o víkendu déle spát, tak ho nechají. Děti, které jsou vzhůru, tak dělají a děti, které spí tak dělají pak. Například uklízí nádobí po obědě*“ (informantka1). Také jsme se ptali, jaké jiné sebe-obslužné aktivity vykonávají: „*Tak praní, perem si všichni dohromady. Co se týče žehlení, tak si žehlí každý sám a to od určitého věku. Myslím si, že v tomto mě dětský domov hodně naučil.*“ (informantka1). Je pozoruhodné, že DD domov opravdu nechává mládež se zapojovat co nejvíce takových aktivit, aby byli soběstační po odchodu z něj a dokázali se o sebe postarat. Důležité je také umět hospodařit s penězi, kterým se věnujeme v kategorii „Oblasti financí“

5.3.6 Kategorie č. 6 oblast finanční gramotnosti

Jde o oblast, kde se zaměřujeme na mládež, zda si dokáže ušetřit peníze, a za co popřípadě utrací. Jelikož všechno v životě stojí moc peněz, tak nás zajímalo, jak si informantka představovala, kde bude po odchodu bydlet.

Tabulka č. 66 Kódy - oblast hodnoty financí

Název kategorie	Kód v kategorii
Oblast finanční gramotnosti	Kapesné
	Rodičovská
	Bytová jednotka
	Bydlení

Zdroj: vlastní výzkum

Protože víme, že mládež v DD dostává kapesné, tak nás zajímalo, co si nejvíce za ně pořizovala. Uvádí: „Většinou jsem dostávala 300 Kč., kapesné děti dostávají, podle toho zda se zapojují do aktivit a také podle dní, které stráví za měsíc v DD. Nejčastěji jsem si tedy za kapesné kupovala jídlo. Spíše, takové ty dobrůtky, co se v DD nedostávají. V DD se nesmí dávat sladké pití, jako je kofola a také jsme nedostávali žádné sladkosti, například jenom tatrunku na svačinu. Z rodičovské jsem pořizovala oblečení synovi. Sice dětský domov poskytuje peníze na oblečení, ale třeba 300 Kč“(informantka1). Ptali jsme se, co si myslí, že si pořizuje ostatní mládež? Uvádí: „Většinou mládež utrácí za ty dobrůtky a také cigarety“(informantka1). Zajímalo nás, jak si představovala, že bude bydlet po odchodu z DD. Informantka popisuje: „Hned po odchodu, jsem se nastěhovala se synem k přítelovi, takže jsem nemusela sama bydlení řešit“(informantka1). S návazností na bydlení nás zajímalo, zda měla možnost vyzkoušet bytovou jednotku, jestli ano, zda byla pro ni přínosem a v čem. Uvádí: „Pobyt v bytové jednotce jsem zkusila. Přínosem to bylo určitě v tom, že jsem si musela rozložit finance na celý týden. Z financí jsem musela nakoupit podle jídelníčku a uvařit si jídlo, tak aby vše vycházelo. Více jsem pečovala o byt, věděla jsem, že ten prostor teď patří mně a nemusím se s nikým o nic dělit. Dělal jsem vše pro mě a syna“(respondentka1).

5.3.7 Kategorie č. 8 oblast pracovní pozice

V kategorii nás zajímalo, jestli se informantka po odchodu z DD chystala pracovat a jakým způsobem by žádala o pracovní místo.

Tabulka č. 67 Kódy - oblast pracovní pozice

Název kategorie	Kód v kategorii
Oblast finanční gramotnosti	Brigáda
	Úřad práce
	Mateřská dovolená

Zdroj: vlastní výzkum

První informantka uvádí, že před odchodem z DD zjistila, že je opět těhotná s nynějším přítelem. Uvádí: „, teď jsem vlastně těhotná, takže mě nikam vzít nechtějí. Zkoušela jsem se ptát i na brigády, ale zatím se nic nepodařilo“(informantka1). Dále nás zajímalo, jakým způsobem se ucházela o pracovní místo. Popisuje: „, Nejčastěji, když vidím inzeráty anebo nabídky na internetu, tak se zajdu zeptat osobně. Také bych se zkusila zeptat na Úřad práce, ale říkám za chvíli budu rodit. Práci budu řešit po mateřské“(informantka1).

Na závěr nás zajímal osobní názor informantky, v čem si myslí, že jí nejvíce DD domov připravil na samostatný život. Informantka: „*Určitě ve výchově sebe samé a konkrétně s výchovou Toníčka (syna). Také vážit si sama sebe, dávat si pozor na lidi a hlavně jim nenaletět*“ (informantka1).

6 SHRNUTÍ VÝZKUMU

Na výzkumném šetření pomocí dotazníků se zúčastnilo celkem 65 respondentů, kdy použitelných bylo pouze 49. Z toho bylo 27 chlapců a 22 dívek. Co se týče věku, převládala skupina od 15-18 let. Také doba pobytu mládeže se pohybovala v časovém období více než 3 roky. Univariační analýzou jsme zjistili v určitých oblastech výsledky míry připravenosti mládeže, které jsme si stanovili. Z pomoci výsledků z položek dotazníku jsme si dokázali odpovědět na výzkumné otázky, které nám tvoří shrnutí výzkumu.

Míru připravenosti jsme zjišťovali u položek Likertovy škály, typu:

1. Určitě ano 2. Spíše ano 3. Neutrální postoj 4. Spíše ne 5. Určitě ne

Výsledky jsme vyhodnocovali buď průměrově anebo procentuálně. K analýze výzkumných dat, jsme použili, program excel.

Ostatní položky jsme vyhodnocovali pomocí grafů, kde jsme zjišťovali počty četnosti.

Stěžním bylo pro nás z výzkumného šetření si odpovědět na výzkumné otázky, které nám dali výsledky celého výzkumu. Obzvlášť byly pro nás důležité položky jak už v dotazníkovém šetření tak i v rozhovoru, které jsme si rozdělili na oblasti připravenosti.

Na výzkumnou otázku, jestli se mládež cítí být připravena na odchod z dětského domova, po emoční stránce, jsme zjistili, že 51% respondentů má strach a stejně tak se i na odchod ze zařízení těší. V rozhovoru informantka odpovídala, že pociťovala, taktéž strach, a to z případného zklamání vychovatelů. Na druhou stranu měla radost, že ji čeká něco nového. Dále na výzkumnou otázku, zdali se mládež cítí být připravena v oblasti sebe-obslužných aktivit. Mládež nejčastěji odpovídala a to (92% ze 49), že si dovede práť prádlo a uklízet si po sobě věci. Také (kolem 80% ze 49) mládeže ovládá další činnosti: uvařit si jídlo, vyžehlit prádlo, nakoupit si věci pro osobní potřebu. Informantka s odpovědí se téměř shodovala s výsledky výzkumné otázky. Tvrdí, že úklid byl na denním pořádku, a úklid ve veřejných prostorách má na starost denní služba. Také si perou všichni navzájem. I o víkendech se ujímají vaření, při kterém se v činnosti střídají. Zřejmé je, že tyto aktivity sebe-obslužnosti zcela ovládají, až na zařizování organizačních záležitostí, kde z dotazníkového šetření vyplývá, že spíše ne. Pouhých (45% ze 49) mládeže odpovědělo, že si nedovede zorganizovat návštěvy u lékaře.

Také jsme zjišťovali míru připravenosti v oblasti finanční gramotnosti, kde jsme došli k výsledkům, že (55% ze 49) respondentů si nedokáže ušetřit peníze (kapesné) do dalšího měsíce. Nejčastěji ho

utrátí za jídlo. Informantka tuto skutečnost potvrdila. Tvrdí, že mládež si pořizuje nejvíce jídlo, jako je fast food a „dobrůtky“, které se v DD nevyskytují, v odpovědi dodává i návykové látky (cigarety). Do této oblasti jsme zahrnuli téma bydlení. Zjistili jsme, že nejvíce mládeže se chystá po odchodu z DD pořídit si bydlení s partnerem/partnerkou (v průměru 2,37), což se nám potvrdil v položce „máš partnerku/partnera“, kde odpovědělo stejný počet respondentů. Také by si mládež chtěla pořídit vlastní bydlení (v průměru 2,43). Pozitivní je, že (92% ze 49) respondentů se po odchodu z DD chystá pracovat, na druhém místě se ztotožňují s výrokem, že si budou přivydělávat brigádně, a na třetím si budou přivydělávat brigádně při studiu. Informantka tvrdí, že osobě bydlení řešit nemusela, protože se nastěhovala k příteli, s kterým čeká potomka. S návazností na bydlení jsme dospěli k výsledkům, že v zařízeních je spíše k dispozici bytová jednotka, odpovědělo (68% ze 49) respondentů, k zamyšlení je, že pouhých (24% ze 49) mělo možnost si bytovou jednotku vyzkoušet a (51%) by chtěla mít taktéž tu zkušenost. Sama respondentka si bytovou jednotku vyzkoušela a tvrdí, že je určitě přínosem. Ptali jsme se v čem, odpovědi byly pozitivní. Určitě v osamostatnění se, v sebe-obslužných činnostech a hlavně v poznání hodnoty peněz (rozložení si financí). Výsledek hodnotíme negativně, v tom, že k takové zkušenosti se dostane menšina mládeže, přitom je velkým přínosem a slouží k přípravě na samostatný život.

Dále jsme se zaměřili na oblast pracovní pozice, kde jsme zjistili, že většina mládež ví jak se ucházet o pracovní místo (v průměru 2,10). Výsledek se potvrdil. Nejčastěji mládež by se ucházela o pracovní místo osobně (v průměru 1,90) nebo se šla informovat na Úřad práce (v průměru 1,99). Informantka, odpověděla v rozhovoru, že si do porodu dítěte chtěla brigádně přivydělávat a také se ucházela o pracovní místo osobně.

Položkami v dotazníku i pomocí doplňujícího rozhovoru s informantkou jsme si odpověděli i na další výzkumné otázky. Taktéž jsme se ptali pomocí výroků v položce na výzkumnou otázku, jaké vazby má mládež z DD v zařízení i mimo zařízení. Zjistili jsme, že mládež má nejvíce kamarády v DD a ve školském zařízení (průměru 1,55). Informantka uvádí, že se více bavila s dospělými (vychovateli), z důvodu, že v DD vychovávala dítě. Také nás zajímalo, když mládež potřebovala v DD radu či pomoc na koho se obrátila. Odpovědi na výzkumnou otázku je, že mládež nejčastěji požádá své vychovatele (22% ze 49) a na druhém místě se obrací na své kamarády (21% ze 49). Informantka tvrdí totéž. Také nás zajímalo, jak mládež z DD tráví svůj volný čas. Ve výsledku, jsme zjistili, že spíše pasivně (v průměru 2,14). Ptali jsme se, jak tráví svůj volný čas, zjistili jsme, že nejčastěji chodí ven s vrstevníky z DD (62% ze 49). Informantka, taktéž tvrdí, že nejčastěji chodila ven s kamarády (spíše staršími), z jejího tvrzení jsme zjistili, že nejčastěji chodili do obchodů a města.

V poslední části dotazníku našeho výzkumného šetření, jsme se zaměřili na položku, která určovala míru připravenosti mládeže v určených oblastí. U každého výroku se měli tzv. oznamkovat, na jakou známku se cítí být připraveni:

V oblasti připravenosti se cítí připraveni na známku 3.

V oblasti připravenosti sebe-obslužných aktivit se cítí být připraveni na známku 1.

V oblasti připravenosti finanční gramotnosti se cítí být připraveni na známku 3.

V oblasti připravenosti pracovní pozice se cítí být připraveni na známku 3.

V oblasti připravenosti zařizování organizačních záležitostí se cítí být připraveni na známku 3-4.

Je zřejmé, že výsledky z položek dotazníku se shodují s poslední hodnotící se položkou, která i určuje míru připravenosti mládeže na samostatný život v určených oblastí.

Ve výzkumné části jsme si stanovili hypotézy, které jsme za pomoci testu dobré shody, sledovali shodu dvou skupin (chlapci a dívky). Ve výsledku jsme zjistili, že neexistují statisticky významné rozdíly mezi skupinou chlapců a dívek v míře připravenosti sebe-obslužných aktivit (konkrétně umět dodržovat pořádek v jiných prostorách dětského domova) na samostatný život. Stejný výsledek jsme zjistili i u první hypotézy.

7 DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Bakalářská práce je určitě přínosem pro praxi, po stránce sociální. Z výsledků analýzy dat jsme zjistili, na podkladu distribuci dotazníků a zrealizovaného rozhovoru s informantkou, jestli je mládež připravena na samostatný život po odchodu ze zařízení. V přípravě mládeže, má hlavní roli dětský domov. Na podkladě zjištění jsme dospěli k těmto doporučení.

Na základě výsledků výzkumné části, bychom mohli doporučit, aby se sociální pracovníci v dětských domovech ve Zlínském kraji více zaměřili na ty oblasti, kde jsme shledali malou míru připravenosti mládeže, jak už v oblasti financí, tak v oblasti zařizování organizačních záležitostí. V těchto oblastech se ukázalo, že mládež není tak připravena, aby se zvládla v nich po odchodu z DD orientovat. Určitě bychom mohli navrhnout, aby se více zapojovali do různých organizačních záležitostí, jak už se orientovat a zařizovat si návštěvy u lékaře, tak i zapojovat mládež do organizace různých aktivit.

Další zásadní věcí je bytová jednotka, která je ve velké většině dětských domovů k dispozici. Ukázalo se, že je opravdu přínosem pro mládež a dobrou přípravou na samostatný život. Co se ukázalo, jako negativní je, že se dostává mládeži málo možností si vyzkoušet tuto zkušenost se samostatným bydlením. Proto bychom doporučili více bytových jednotek v DD tak, aby se tahle možnost dostala opravdu všem, kteří mají zájem.

ZÁVĚR

Tématem bakalářské práce byla role dětského domova v přípravě mladých lidí na samostatný život. V teoretické části jsme si vymezili teoretická východiska a vztah tématu k sociální pedagogice. Definovali jsme si základní pojmy a následně jsme popisovali jednotlivé kapitoly. Kapitoly jsme si určili v souvislosti s tématem a empirickou částí práce.

První jsme se zaměřili na výchovu, kterou jsme si určili jako hlavní kapitolu teoretické části. Poté na náhradní výchovu, v návaznosti s ní na ústavní výchovu, pod kterou můžeme zařadit typy ústavní výchovy. Druhou větší kapitolou s názvem „výchova a příprava na budoucí život“ jsme se chtěli přiblížit k tématu a k výzkumné části, kde jsme se zabývali specifiky pedagogické činnosti, výchovně vzdělávacími činnostmi a konečně přípravou na samostatný život. V poslední podkapitole jsme se opravdu věnovali samotnou přípravou, jak v oblasti sebe-obslužnosti, tak i finanční gramotnosti.

Výzkumná část se zaměřovala na připravenost mládeže na samostatný život po více stránkách, které jsme si i zařadili do pár oblastí. Náš výzkum směřoval k mládeži do dětských domovů ve Zlínském kraji. Zajímalo nás, jak se mládež cítí být připravena na samostatný život. Určili jsme si oblasti, jako je oblast emocí při odchodu z DD, oblast sebe-obslužných aktivit, oblast hodnoty financí, oblast pracovní pozice, oblast zařizování organizačních záležitostí. Pomocí rozhovoru jsme se snažili prohloubit problematiku daného tématu a také tím doplnit výsledky dat z dotazníku. Zaměřili jsme se na rozdíly chlapců a dívek v oblasti hodnoty financí, jestliže mezi nimi existují rozdíly v ušetření si kapesného a také, jestliže existují rozdíly v sebe-obslužnosti (konkrétně umět dodržovat pořádek v jiných prostorách dětského domova).

Pomocí kvantitativního výzkumu a kvalitativní sondou jsme získali data, které odpovídají na hlavní výzkumný cíl, zjistit míru připravenosti mládeže na samostatný život v DD ve Zlínském kraji a to pohledem právě zmiňovaných mladých lidí vyrůstajících v něm. Z výzkumu lze konstatovat, že míra připravenosti mládeže se pohybuje u středu, tzv. většinu oblastí mládež ovládá na „známku 3“. Zjistili jsme, že je mládež nejvíce připravena v sebe-obslužných aktivitách a mezery vnímáme v oblasti financí, kde by mládež měla více šetřit a také v oblasti zařizování organizačních záležitostí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BREZINKA, Wolfgang, 1996. Filozofické základy výchovy. Praha: Zvon. ISBN 80-7113-169-5.
- DVOŘÁKOVÁ, Zuzana a Luboš SMRČKA, 2011. Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD. V Praze: C. H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-008-9.
- GABRIEL, Zbyněk a Tomáš NOVÁK, 2008. Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1788-3.
- GOTTWALDOVÁ, Martina a kol., 2006. Dlouhodobá příprava dětí s nařízenou ústavní výchovou na vstup do samostatného života. 1. vyd. Chrudim: Centrum J. J. Pestalozziho. Metodická příručka
- CHRÁSKA, Miroslav, 2007. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1369-4.
- MATĚJČEK, Zdeněk, 1994. O rodině vlastní, nevlastní a náhradní. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-85282-83-6.
- MATOUŠEK, Oldřich, 1999. Ústavní péče. Vyd. 2. přeprac. a rozš. Praha: Sociologické nakladatelství. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-85850-76-1.
- PÁVKOVÁ, Jiřina, 2008. Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]. Vyd. 4. Praha: Portál. ISBN isbn978-80-7367-423-6.
- PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ, 2013. Pedagogický slovník. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0403-9.
- PŘADKA, Milan, Dana KNOTOVÁ a Jarmila FALTÝSKOVÁ, 2004. Kapitoly ze sociální pedagogiky. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně. ISBN 80-210-3469-6.
- SEKERA, Ondřej, 2009. Identifikace profesních aktivit vychovatelů výchovných ústavů a dětských domovů. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě. ISBN 978-80-7368-728-1.
- SYCHROVÁ, Adriana, 2015. Pedagogické aspekty náhradní rodinné péče. Vydání I. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická. ISBN 978-80-7395-955-5.
- ŠVANCAR, Zdeněk a Jana BURIÁNOVÁ, 1988. Speciálně pedagogické problémy ústavní a ochranné výchovy. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- TAXOVÁ, Jiřina, 1967. Výchovné problémy dětských domovů. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. Pedagogická teorie a praxe.

VOCILKA, Miroslav, 1999. Dětské domovy v České republice: (charakteristika jednotlivých dětských domovů). Praha: Aula. ISBN 80902667-6-2.

VOCILKA, Miroslav, 2000. Současnost a prognóza vývoje dětských domovů v ČR – II. část. Vychovatel, č. 4, s. 32-33. ISSN 0139-6919.

VORLÍČEK, Chrudoš, 2005. Úvod do pedagogiky. První vydání. Praha: Nakladatelství H&H. ISBN 80-86022-70-X

INTERNETOVÉ ZDROJE

Otevřená budoucnost [online], 2013. Praha: občanské sdružení Otevřená budoucnost [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://www.otevrenabudoucnost.cz/formy-nahradni-vychovy/>

Adopce.com [online], 2010. Praha: Redakční systém BlueBox:CMS [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://www.adopce.com/informace/zakladni-pojmy/>

Středisko náhradní rodinné péče [online]. Praha: Středisko náhradní rodinné péče [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <https://www.nahradnirodina.cz/pestounska-pece-na-prechodnou-dobu>

Virtuální knihovna NRP [online]. Praha 1: Nadačním fondem J&T [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://www.knihovnanrp.cz/nahradni-rodinna-pece/dite-v-nrp/jak-se-deti-dostavaji-do-nrp/>

Zákony pro lidi.cz [online], 2019. Zlín: AION CS [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#cast2>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online], 2019. Praha 1: MŠMT [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani>

Nadace Jana Pivečky [online], 2013. Slavičín: Nadace Jana Pivečky [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://www.pivecka.cz/>

Zkola [online], 2019. Otrokovice: Střední průmyslová škola Otrokovice [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <https://www.zkola.cz/o-portalu/Stranky/O-port%C3%A1lu.aspx>

Nadace Terezy Maxové dětem [online], 2019. Praha 2: Nadace Terezy Maxové dětem [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <https://www.nadaceterezymaxove.cz/o-nadaci/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

NRP – náhradní rodinná péče

DD – Dětský domov

DDŠ – Dětský domov se školou

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Pohlaví.....	42
Graf č. 2 Věk.....	43
Graf č. 3 Doba pobytu.....	44
Graf č. 4 Někoho jiného.....	53
Graf č. 5 Koho požádáš o radu či pomoc.....	54
Graf č. 6 Trávení volného času.....	60
Graf č. 7 Možnost podílet se na sebe-obslužných aktivitách.....	61
Graf č. 8 Sebe-obslužné činnosti.....	65
Graf č. 9 Dokážou si ušetřit peníze.....	66
Graf č. 10 Za jakou dobu utratí peníze.....	67
Graf č. 11 co si mládež nejčastěji pořizuje.....	67
Graf č. 12 Partnerství.....	69
Graf č. 13 Shrnutí.....	75
Graf č. 14 Bytová jednotka.....	79
Graf č. 15 Možnost zkusit si bydlet v bytové jednotce.....	79
Graf č. 16 Pokud ne.....	80
Graf č. 17 Připravenost na samostatné bydlení.....	81
Graf č. 18 Připravenost v oblasti sebe-obslužnosti.....	81
Graf č. 19 Připravenost v oblasti zařizování organizačních záležitostí.....	82
Graf č. 20 Připravenost v oblasti hodnoty financí.....	82
Graf č. 21 Připravenost v oblasti pracovní pozice.....	83

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Statistika – školské zařízení.....	28
Tabulka č. 2 Počet četností.....	44
Tabulka č. 3 Počet četností.....	45
Tabulka č. 4 Počet četností.....	45
Tabulka č. 5 Počet četností.....	46
Tabulka č. 6 Shrnutí.....	46
Tabulka č. 7 Počet četností.....	47
Tabulka č. 8 Počet četností.....	47
Tabulka č. 9 Počet četností.....	48
Tabulka č. 10 Počet četností.....	48
Tabulka č. 11 Shrnutí.....	49
Tabulka č. 12 Počet četností.....	49
Tabulka č. 13 Počet četností.....	50
Tabulka č. 14 Počet četností.....	50
Tabulka č. 15 Počet četností.....	51
Tabulka č. 16 Počet četností.....	51
Tabulka č. 17 Počet četností.....	52
Tabulka č. 18 Počet četností.....	52
Tabulka č. 19 Počet četností.....	55
Tabulka č. 20 Počet četností.....	55
Tabulka č. 21 Shrnutí.....	56
Tabulka č. 22 Počet četností.....	56
Tabulka č. 23 Počet četností.....	57
Tabulka č. 24 Počet četností.....	57
Tabulka č. 25 Počet četností.....	58

Tabulka č. 26 Počet četností.....	58
Tabulka č. 27 Počet četností.....	59
Tabulka č. 28 Počet četností.....	59
Tabulka č. 29 Počet četností.....	61
Tabulka č. 30 Počet četností.....	62
Tabulka č. 31 Počet četností.....	62
Tabulka č. 32 Počet četností.....	63
Tabulka č. 33 Počet četností.....	63
Tabulka č. 34 Počet četností.....	64
Tabulka č. 35 Počet četností.....	64
Tabulka č. 36 Počet četností.....	65
Tabulka č. 37 Počet četností.....	68
Tabulka č. 38 Počet četností.....	68
Tabulka č. 39 Počet četností.....	69
Tabulka č. 40 Počet četností.....	70
Tabulka č. 41 Počet četností.....	70
Tabulka č. 42 Počet četností.....	71
Tabulka č. 43 Shrnutí.....	71
Tabulka č. 44 Počet četností.....	72
Tabulka č. 45 Počet četností.....	72
Tabulka č. 46 Počet četností.....	72
Tabulka č. 47 Počet četností.....	73
Tabulka č. 48 Počet četností.....	73
Tabulka č. 49 Počet četností.....	74
Tabulka č. 50 Počet četností.....	74
Tabulka č. 51 Počtu četností.....	76

Tabulka č. 52 Počtu četností.....	76
Tabulka č. 53 Počtu četností.....	77
Tabulka č. 54 Počtu četností.....	77
Tabulka č. 55 Počtu četností.....	78
Tabulka č. 56 Shrnutí.....	78
Tabulka č. 57 Skutečné četnosti.....	83
Tabulka č. 58 Očekávané četnosti.....	84
Tabulka č. 59 Skutečné četnosti.....	84
Tabulka č. 60 Očekávané četnosti.....	85
Tabulka č. 61 Kódy – pocity při odchodu z dětského domova.....	86
Tabulka č. 62 Kódy – vazby v dětském domově i mimo něj.....	87
Tabulka č. 63 Kódy – rada a pomoc.....	87
Tabulka č. 64 Kódy – volný čas.....	88
Tabulka č. 65 Kódy – oblast sebe-obslužnosti.....	89
Tabulka č. 66 Kódy – oblast hodnoty financí.....	89
Tabulka č. 67 Kódy – oblast pracovní pozice.....	90

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dotazníkové šetření

Jsem studentka 3. ročníku oboru Sociální pedagogika, fakulty humanitních studií na UTB ve Zlíně. **Žádám vás o vyplnění dotazníku k mé bakalářské práci.**

Dotazník je určen pro **mládež od 13 let**, je **anonymní** a skládá se z 2 otázek. Dotazník je určen pro mládež z dětských domovů ve Zlínském kraji. **Prosím vždy o zakroužkování jedné odpovědi.** U tabulek s výroky zakřížkujte v každém řádku taktéž vždy **jednu odpověď**, popřípadě prosím o vypsání volných řádků.

Děkuji za spolupráci Tereza Veletová.

1. Jsi:

- Chlapec
- Dívka

2. Je ti:

- Méně než 15 let.
- 15-18 let.
- Více než 18 let.

3. Jak dlouho bydlíš v dětském domově?

- Méně než 1 rok.
- 1-3 roky.
- Více než 3 roky.

4. Představ si, že jsi dovršil dospělosti 18 let a odcházíš z dětského domova.

Do jaké míry se ztotožňuješ s těmito výroky? Označ křížkem pouze jednu z možností u každého výroku.

	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne
Těším se					
Mám strach					
Jsem smutný/á					
Radši o tom nepřemýšlím					

5. Jaký je tvůj okruh přátel?

Do jaké míry se ztotožňuješ s těmito výroky? Označ křížkem pouze jednu z možností u každého výroku.

	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne
Mám kamarády v dětském domově					
Mám kamarády ve škole					
Mám kamarády mimo dětský domov a školu a zájmové kroužky					
Mám kamarády v zájmových kroužcích					

6. Do jaké míry se ztotožňuješ s těmito výroky? Označ křížkem pouze jednu z možností u každého výroku.

Když potřebuješ v současnosti radu, či pomoc, tak požádáš:

	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne
Rodiče					
Vychovatele (tety, strýcové)					
Paní/a ředitelku/ředitele					
Kamarádku/kamaráda					
Spolubydlící/ho v dětském domově					
Paní/a učitelku/učitele ve škole					
Vedoucí zájmového kroužku					
Někoho jiného (napiš):					

7. Do jaké míry se ztotožňuješ s těmito výroky? Označ křížkem pouze jednu z možností u každého výroku. **Trávíš čas aktivně** (sportovní aktivity, pohyb, turistika) **nebo pasivně** (četba, dívání na TV, četba knih, poslech hudby, povídání si s přáteli)?

	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne
Aktivně trávím svůj volný čas (sportovní aktivity, pohyb, turistika)					
Pasivně trávím svůj volný čas (četba, dívání na TV, četba knih, poslech hudby, povídání si s přáteli)					

Co děláš ve svém volném čase? Kde a jak trávíš svůj volný čas?

	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne
Navštěvuji zájmový kroužek					
Trávím čas v dětském domově raději než venku					
Chodím ven s kamarády z dětského domova					
Chodím ven s kamarády ze školy					
Chodím ven s kamarády ze zájmových kroužků					
Navštěvuji svoji rodinu mimo domluvenou schůzku s ní					
Dělám něco jiného (napíš):					

8. **Máš možnost se zapojovat do organizace různých aktivit a chodu dětského domova?**

Do jaké míry se ztotožňuješ s těmito výroky? Označ křížkem pouze jednu z možností u každého výroku.

	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne
Mám možnost podílet se na plánování jídelníčku					
Mám možnost navrhnout výlet					
Mám možnost podílet se na organizaci aktivit					
Mám možnost zrealizovat aktivitu pro všechny děti, kterou chci dělat (hry)					

9. **Máš možnost se podílet v dětském domově na sebe-obslužných aktivitách** (prát prádlo, žehlit, vařit atd.)?

Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne

10. **Jak se cítíš připraven/a na odchod z dětského domova po stránce sebe-obslužnosti v domácnosti?**

Do jaké míry se ztotožňuješ s těmito výroky? Označ křížkem pouze jednu z možností u každého z výroku.

	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne
Umím si uvařit jídlo					
Umím si sám vyprat prádlo					
Umím si vyžehlit prádlo					
Umím si uklízet po sobě					
Umím si udržovat pořádek ve svém pokoji					
Umím udržovat pořádek v jiných prostorách DD					
Zvládnou si nakoupit věci pro osobní potřebu					
Zvládnou si, bez pomoci druhých, zorganizovat návštěvy u lékaře					

11. **Dostaneš kapesné, dokážeš si ho ušetřit do dalšího měsíce?**

- Ano, dokážu.
- Ne, nedokážu.

Pokud NE, tak za jak dlouhou dobu si ho dokážeš utratit?

- Utratím ho první den, co ho dostanu.
- Utratím ho do týdne.

- Utratím ho do 2 týdne.
- Utratím ho ke konci měsíce, těsně před vyplácením dalšího kapesného.

12. Dostaneš kapesné. Co si za ně pořídíš?

Co nejvíce kupuješ? Seřad' hodnotu od 1 do 5.

(1-nejvíce kupuji, 2-hodně kupuji, 3-méně kupuji, 4- trochu kupuji, 5-nekupuji)

	Hodnoty
Jídlo	
Drogerii	
Oblečení	
Návykové látky (cigarety, alkohol, drogy)	
Věci do školy	

13. Představ si, že je ti 18 let a odcházíš z dětského domova. Kde myslíš, že budeš prožívat krátké období, než si najdeš něco stálejšího, kde možná strávíš i celý život?

Do jaké míry se ztotožňuješ s těmito výroky? Označ křížkem pouze jednu z možností u každého výroku.

	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne
Půjdu ke své původní rodině					
Pořídím si vlastní bydlení					
Pořídím si bydlení s partnerkou/partnerem					
Ubytuji se prozatím v domě na půl cesty					
Budu studovat a zůstanu v dětském domově do 26 let					
Budu studovat a budu mít vlastní bydlení					

* *dům na půl cesty je určen pro osoby věku od 18 do 26 let, které od 18 let odchází z ústavní péče, popřípadě pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež a pro osoby, atd. Službu mohou využívat i osoby se svými dětmi. Domy na půli cesty mají těmto lidem poskytnout podmínky pro úspěšný samostatný start do běžného života.*

14. Jak si představuješ, že budeš po odchodu z dětského domova získávat peníze?

Do jaké míry se ztotožňuješ s těmito výroky? Označ křížkem pouze jednu z možností u každého výroku.

	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne
Budu pracovat					
Budu si občas brigádně přivydělávat					
Budu si brigádně přivydělávat při studiu					
Budu dostávat podporu v nezaměstnanosti					
Budu si půjčovat peníze					
Budu dostávat peníze od rodiny					
Nebudu potřebovat peníze					

15. Víš, jak se ucházet o pracovní místo? Označ křížkem.

Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne

16. Představ si, že chceš získat pracovní pozici. Co by si udělal/a?

Do jaké míry se ztotožňuješ s těmito výroky? Označ křížkem pouze jednu z možností u každého výroku.

	Určitě ano	Spíše ano	Nevím	Spíše ne	Určitě ne
Půjdu se informovat na Úřad práce					

Budu se snažit získat práci prostřednictvím internetu					
Budu se informovat na práci osobně na vybraném pracovišti					
Budu čekat než se mi něco naskytne					

17. Máš v současné době partnera/ partnerku, s kterým/kterou plánuješ žít po odchodu z dětského domova?

- Mám partnerku/partnera.
- Nemám žádnou partnerku/partnera.

18. Je v dětském domově bytová jednotka, kde si můžeš zkusit samostatně bydlet?

- Ano, je.
- Ne, není.
- Teprve bude k dispozici.
- Nevím, jestli je zřízena.

19. Měl/a jsi možnost v DD zkusit si bydlení v bytové jednotce?

- Ano.
- Ne.

Pokud Ano. Myslíš si, je bytová jednotka přínosem? Napiš v čem:

Pokud Ne

- Určitě bych chtěl/a využít bytovou jednotku.
- Nemám zájem/nechci využít bytovou jednotku.

20. Na jakou známku se cítím být připraven na samostatný život po odchodu z dětského domova?

(1-výborně, 2- chvalitebně, 3-dobře, 4-dostatečně, 5-nedostatečně)

Dopiš známku ke každému výroku.

	Známka
Jsem připraven/a na samostatné bydlení po odchodu z dětského domova	
Jsem připraven/a v oblasti sebe-obslužnosti (prát, vařit, uklízet, atd.)	
Jsem připraven/a v oblasti zařizování organizačních záležitostí (návštěva lékaře, komunikace s úřady)	
Jsem připraven/a v oblasti hodnoty financí (znát hodnotu peněz, umět si peníze ušetřit, neutráct)	
Jsem připraven/a v oblasti pracovní pozice (umět si najít práci, vědět co chci dělat)	

Děkuji za vyplnění dotazníku Veletová Tereza.